

ՀԿԽԸԸ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ
ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԵԼք օգևում ելք Չեղ օգևությամբ

ARCS

ARMENIAN RED CROSS
SOCIETY

2013

Տարեկան Զեկույց
Annual Report

Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի միջազգային
շարժման հիմնարար սկզբունքները

Fundamental Principles of the Red Cross and
Red Crescent International Movement

ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
HUMANITY

ԱՆԿՈՂՄԱԿԱԼՈՒԹՅՈՒՆ
IMPARTIALITY

ՉԵՎՈՅՈՒԹՅՈՒՆ
NEUTRALITY

ԱՆԿԱԽՈՒԹՅՈՒՆ
INDEPENDENCE

ԿԱՄԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆ
VOLUNTARY SERVICE

ԵՎԱԿԻՈՒԹՅՈՒՆ
UNITY

ՀԱՍԸՆԴՎԱՆՐՈՒԹՅՈՒՆ
UNIVERSALITY

Արդեն գործած մեկ դար է, ինչ Հայկական Կարմիր խաչը ընկերությունը գործում է Հայաստանում՝ հսարավորինս օգևելով, սատար կանգնելով ամենախոցելիստրին ու կարիքավորներին:

Մեր առաքելությունը որբան դժվար, նույնիքան էլ հեշտ է, բայսի որ մեր աշխատանքի արդյունքում լսում ենք երախտիքի բազմաթիվ խոսքեր ու տեսնում շնորհակալությամբ լի աչքեր: Դա մեզ ավելի է ոգևորում և դրում, որ կրկնապատկենք, եռապատկենք մեր ջանքերը, որպեսզի օրեցօր դժվարացն այս կյանքում կարողանանք մեր հասարակության առավել խոցելի խավերի հոգը մի փոքր թեթևացնել:

Այս մեկ տարվա ընթացքում ՀԿԽԸ-ն շարունակել է իր գործունեությունը՝ հետևյալ հիմնական ուղղություններով՝ սոցիալական աջակցություն և առողջապահություն, աղետներին պատրաստվածություն և արձականում, թնակնության տեղաշարժ, առաջին օգնության հիմունքներ, Կարմիր խաչի հիմնարար սկզբունքների և մարդասիրական արժեքների տարածում, որոնում և ընտանիքների վերամիավորում, երիտասարդական, միջազգային համագործակցություն:

Armenian Red Cross Society has been serving the weak and the vulnerable in Armenia for over a century now. Our mission is difficult and still an enjoyable one, for at the end of the day it's rewarded with grateful eyes and words of thankfulness. This is the food for our inspiration and determination in multiplying our efforts to improve the lives of the most vulnerable groups.

During the year Armenian Red Cross Society continued its activities in the following main directions: Social Support and Health Care, Disaster Preparedness and Response, Population Movement, First aid, Dissemination of Red Cross Fundamental Principles and humanitarian values, Tracing and Reunion of families, Youth and International Activities.

Armenian Red Cross Society has been instrumental in supporting our displaced compatriots from Syria last year, by rapidly mapping their urgent needs and giving a hand of support to each family. Over one third of the 12 000 Syrian Armenians established in the country have become our beneficiaries. And we continue to extend our support to the displaced groups.

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության անցյալ տարվա լուրջ ձեռքբերումներից եր Սիրիայից մեր հայրենակիցների մեծ ներհոսքի պայմաններում նրանց կարիքների գնահատումն ու օգնության ձեռք մեկնելու համար արդյունավետ քայլերի ձեռնարկումը: Հայաստանում հաստատված 12 000 ավելի սիրիահայերի մեկ երրորդը մեր շահառումները դարձան: Այս ուղղությամբ մեր առաքելությունը դեռ ավարտված չենք համարում, և շարունակելու ենք սիրիահայերին Մայր հայրենիքում մշտական հաստատվելու գործում մեր համեստ ներդրումն ունենալ:

Մեր անձնակազմի ու կամավորների նվիրված ու անշահախնդիր աշխատանքի շնորհիվ ավելացել է մեզ վստահողների ու մեզ հետ համագործակցողների թիվը: Այդ կապակցությամբ շնորհակալություն ենք հայտնում բոլոր կամավորներին, բարերարներին ու գործընկերներին, որոնց մարդասիրական ոգու շնորհիվ իրականություն են դառնում մեր ծրագրերը:

Այս պահին ել աշխարհի տարբեր ծայրերում ու նաև մեր տարածաշրջանում պատերազմներ ու ճգնաժամեր են ընթանում: 21-րդ դարում մարդիկ դեռ շարունակում են տառապել բռնությունից, սովոր ու հիվանդություններից:

Մարդասիրությունն է այս միակ ուժը, որի շնորհիվ հնարավոր է, եթե ոչ կանխարգելել, ապա գոնե մեղմել մարդկային տառապանքները: Բոլորս ենք պարտավոր միավորվել այդ գաղափարի շուրջ՝ մեր կողքին ապրող և օգնության կարոտ մարդկանց ձեռք մեկնելու համար:

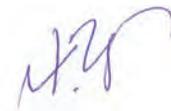
Due to the dedicated efforts of our volunteers and the professional staff, we constantly expand the circle of our collaborators and partners. We will never stop thanking our volunteers, sponsors and supporters whose efforts help us to translate our inspirations into successful projects.

Violent conflicts and crisis happen next door at this very moment too. In the 21st century people continue to suffer from hunger, diseases and violence. Humanism is the sole power that can reduce human suffering if not prevent it from happening. We all should stay united around the idea to help those in need who live next to us.

Միհթար Մսացականյան
Նախագահ
Mkhitar Mnatsakanyan
President

Աննա Եղիազարյան
Գլխավոր քարտուղար
Anna Yeghiazaryan
Secretary General

**Դայլկական Կարմիր Խաչի
Ընկերությունը** (ՀԿԽԸ)
հիմնադրվել է 1920թ. մարտի
19-ին Սպանդարյան
Կամսարականի կողմից:

**The Armenian Red Cross
Society** (ARCS) was founded
on March 19, 1920 by
Spandarat Kamsarakan.

ՀԿԽԸ կայացման ուղին
Կարմիր Խաչն իր մարդասիրական
առաքելությունը Հայաստանում սկսվել է
1877թ., երբ Ֆիննական Կարմիր Խաչի
դաշտային հոսպիտալները հիմնվեցին Երիվան
նահանգում, ինչպես նաև 1896թ., երբ
Մերիկան Կարմիր Խաչի կամավոր Կլաս
Բարոններ օգնություն ցուցաբերեց Օսմանյան
Թուրքիայի տիրապետության տակ տառապղ
հայ բնակչության:

Review of ARCS foundation

The Humanitarian Mission of red Cross in Armenia started in 1877, when field hospitals of the Finnish Red Cross were established in Erevan region, as well as in 1896, when Clara Barton, a volunteer of the American Red Cross was assisting heavily suffering Armenian population in Ottoman Turkey.

ՀՀ Պառլամենտը վավերացրեց ՀԿԽԸ կանոնադրությունը

ՀԿԽԸ ժամանակավոր դադարից հետո վերսկսեց գործունեությունը
Խորհրդային Հայաստանի ժողովությունի որոշմամբ շարունակվեց ՀԿԽԸ
գործունեությունը և վերահսկաց կանոնադրությունը

ՀԿԽԸ դարձավ ԽՄՀՍ Կարմիր Խաչի և Կարմիր Մահիկի
Ընկերությունների դաշնորհի անդամ

ՀԿԽԸ 14-րդ համագումարում ՀԿԽԸ հոչակցեց որպես ՀՀ գործող
Կարմիր Խաչի միակ ազգային ընկերություն

ՀՀ-ում բացվեց ՀԿԽԸ «Գրացիա» միջազգային վերականգնողական կենտրոնը
ՀՀ միացավ 1949թ. մայիս 4 Կոնվենցիաներին և դրա 1977թ. առաջին և երկրորդ
Լրացուցիչ արձանագրություններին

ՀԿԽԸ ճամաչվեց ՀՀ նախագահի հրամանագրով

ՀԿԽԸ ճամաչվեց Կարմիր Խաչի Միջազգային կոմիտեի կողմից որպես
166-րդ ազգային ընկերություն

ՀԿԽԸ դարձավ Կարմիր Խաչի և Կարմիր Մահիկի Ընկերությունների
Միջազգային ֆեդերացիայի անդամ

Սոլֆերին նահանգի Կարմիր Խաչի բանգարանում տեղադրվեց ՀԿԽԸ հոլշաքարը
Ժմանում կայացած Կի/ԿՄ ՍՖ 13-րդ Համագումարում ՀԿԽԸ-ն երկու տարի ժամկետով՝

ՀՀ Ազգային ժողովն ընդունեց «Կարմիր Խաչի և Կարմիր մահիկի խորհրդաշնորհների
գործածության և պաշտպանության մասին» ՀՀ օրենքը

Ժմանում կայացած Կի/ԿՄ ՍՖ 14-րդ համագումարում ՀԿԽԸ-ն վերընտրվեց

Կի/ԿՄ ՍՖ Կազմակերպության զարգացման հանձնաժողովի անդամ

Մետուլում կայացած Կի/ԿՄ ՍՖ Համագումարում ՀԿԽԸ Երիտասարդական բաժինն
ընտրվեց Երիտասարդական հանձնաժողովի անդամ
Ավստրայում կայացած Եվրոպական համագործակցության համաժողովի ժամանակ

ՀԿԽԸ Երիտասարդական բաժինն ընտրվեց որպես կոորդինացման կոմիտեի անդամ
Աթենքում կայացած հանդիպման ժամանակ ՀԿԽԸ Ալեւտների կառավարման բաժինն
ընդգրկվեց Եվրոպական ԿՄ և ԿՄ ԱԾ-ների սոցիալ-հոգեբանական

ազակցության ցանցում
ՀՀ միացավ մայիսի կոնվենցիաների 2005թ. 3-րդ լրացուցիչ արձանագրությանը:
ՀՀ միացավ մայիսի կոնվենցիաների 2005թ. 3-րդ լրացուցիչ արձանագրությանը:

1920 The Parliament of RA ratified the Statutes of ARCS

1921 The activities of ARCS were resumed after temporary cancellation

1922 The activities of ARCS were resumed and its Statutes was re-approved
by the Government of Armenian Soviet Socialist Republic

1925 ARCS became a member of the Alliance of Red Cross and
Red Crescent Societies of USSR

1992 ARCS was declared as the only National Society in the country during
the 14th session of General Assembly of ARCS

1992 "Gratsia" International Rehabilitation Center of ARCS was established in RA

1993 RA ratified the Geneva Conventions of 1949 and its first and second
Additional Protocols of 1977

1993 ARCS was recognized by the RA President's statement

1995 ARCS was recognized by the International Committee of the Red Cross
and the 166th National Society

1995 ARCS was admitted to the International Federation of Red Cross and
Red Crescent Societies as its full member

1997 ARCS memorial plate was placed in the Red Cross Museum of Solferino

2001 ARCS was elected as member of Organizational Development
Commission by the 13th session of IFRC General Assembly

2002 The National Assembly of RA adopted law on the use and protection of
Red Cross and Red Crescent emblems

2003 ARCS was re-elected as a member of Organizational Development
Commission by the 14th session of IFRC General Assembly in Geneva

2005 ARCS Youth Department was elected as a member of Youth
Commission during the session of IFRC General Assembly in Seoul

2005 ARCS Youth Department was elected as a member of Coordination
Committee by European Coordination Committee in Austria

2006 ARCS Disaster Management and Population Movement Department was
included as a member in European RC/RC NSs Network for
Psychological Support during the meeting in Athens

2011 RA ratified the third Protocol to Geneva Conventions of 2005

ՀԿԽԸ Առաքելությունը

Նվազեցնել ազգաբնակչության խոցելիությունը՝ մարդասիրության ուժի մորիկանամբ, նախապատրաստել դիմակայելու այն իրավիճակներին, որոնք կարող են ընալության խոցելիության պատճառ դառնալ, որը առաջարկում է օգնություն՝ սատարելով սոցիալ-տնտեսական ծանր պայմաններում գտնվող մարդկանց:

Նպատակ

Կամակերպության հիմնական նպատակն է կանխարգելել և թերևացնել մարդկային տարապետության անկախ ազգությունից, ռասայական, սեռային, դասակարգային պատկանելությունից, կրոնական և քաղաքական հայացքներից:

Նախագահ

Միհրան Մնացականյան

Գլխավոր քարտուղար

Աննա Եղիազարյան

Պատվավոր նախագահ

Աշոտ Սարգսյան

Պատվավոր անդամներ

Ռիտա Փարսադանյան
Պիեռ Միշո
Գերհարդ Մայեր
Դերենիկ Դումանյան
Գագիկ Մարտիրոսյան
Գուլֆար Կուրման
Հարություն Եսոյան
Վալերի Վարդանյան
Վլաուս Յիկե
Մայթը Ուիբը
Կառլ Շայդե

ՀԿԽԸ նախագահ 1975-1991թթ.
Ֆրանսիական Կարմիր խաչ
Գերմանական Կարմիր խաչ
ՀՀ Աղողօսպահության նախարար
ՀՀ Պետևնախարար
Ռուսական Կարմիր խաչ, փրկարար
ՀԿԽԸ փրկարար
ՀԿԽԸ փրկարար
Բավարական Կարմիր խաչ
Գերմանական Կարմիր խաչի Բադեն-Վյուրտեմբերգ
Երկրամասային կազմակերպություն
Քահանա, Գթության խոհանոցի ղեկավար

Բարերարի կողում ստացած կազմակերպություններ

Կապակի «Ղեն Գոլդ Մայնինգ բամփի» ՓԲԸ
Գերմանական Կարմիր խաչի Բադեն-Վյուրտեմբերգ երկրամասային
կազմակերպություն

Ընդհանուր տեղեկություններ

Մարզային մասնաճյուղ	11
Տարածքային մասնաճյուղ	3
Համայնքային մասնաճյուղ	52
Աշխատակիցներ	70
Անդամներ	3400
Կամավորներ	3200
«Գրացիա» միջազգային վերականգնողական կենտրոն	1
Բարեգործական ճաշարան	3
Վլաջին օգնության ուսումնամեթոդական կենտրոն	1
Հյուրանոցային համալիր	1
Տարածաշրջանային բազա	1
Ուսումնական կենտրոն	1

ARCS Mission

To reduce vulnerability of the population through mobilization of the power of humanity, to be prepared to cope with situations, which may cause vulnerability among the population, to provide essential support by assisting people made vulnerable by harsh socioeconomic conditions.

Goal

The overall goal of the Society is to prevent and alleviate human sufferings, regardless of nationality, race, sex, religious beliefs, class and political opinions.

President

Mkhitar Mnatsakanyan

Secretary General

Anna Yeghiazaryan

Honorary President

Ashot Sargsyan

Honorary Members

Rita Parsadanyan	ARCS President throughout 1975-1991
Pier Michaud	French Red Cross
Gerhard Mayer	German Red Cross
Derenik Dumanyan	RA Minister of Healthcare
Gagik Martirosyan	State Minister, RA
Gaphur Kurmayev	Russian Red Cross, Rescuer
Harutyun Yesoyan	ARCS, Rescuer
Valeri Vardanyan	ARCS, Rescuer
Claus Heike	Bavarian Red Cross
Michael Uibel	German Red Cross Baden-Wurttemberg Provincial Branch
Karl-Heinz Scheide	Priest, Coordinator of Soup Kitchen Program

Benevolent organizations

Deno Gold Mining Company
German Red Cross Baden Wurttemberg Provincial Branch

Overview

Regional Branches:	11
Territorial Branches:	3
Community Branches:	52
Employees:	70
Members:	3400
Volunteers:	3200
“Gratsia” International Rehabilitation Centre:	1
Charity kitchens:	3
First Aid Training Methodological Centre:	1
Hotel Compound:	1
Regional Warehouse Base:	1
Training Centre:	1

ՍՈՑԻԱԼՎԿԱՆ ԱԶՎԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՂՋՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը, նպատակ ունենալով աջակցել պետական համակարգին՝ նվազեցնելու սոցիալաբես անապահով մարդկանց խոցելիությունը և բարելավել համայնքների բնակչության առողջական վիճակը, լայնածավալ գործունեություն է ծավալում սոցիալական աջակցության և առողջապահության ոլորտներում

SOCIAL SUPPORT AND HEALTHCARE

With the purpose of assisting the state structures,
decreasing social vulnerability of the people in need, as
well as improving health conditions of people in
communities, the Armenian Red Cross Society implements
large-scale activities in social support and healthcare spheres

Անցիալական ծրագրեր

Հայկական Կարմիր խաչը ընկերությունն իրականացնում է բազմաթիվ լեռտնական ծրագրեր՝ ուղղված միայնակ, փախստական ծերերի, և աշխատավայրերի գոհերի ընտանիքների, առավել կարիքավոր հանրակացարանարևակ, Ծնողագույք, ինչպես նաև հաշմանդամ երեխաների սոցիալական վիճակի բարելավմանը։ ՀԿԽԸ սոցիալական բաժնի աշխատանքներն ընդգրկում են մի շաբթ ոլորտներ՝ բնակչության սոցիալական վիճակի ուսումնասիրում, սոցիալական ծառայությունների մատուցում, մննդամթերքի և հագուստի բաշխում, հոգեբանական աջակցության և խորհրդատվության տրամադրում։

Հայաստանում նախկին նացիոնալ-սոցիալիստների գոհերի սոցիալ-հոգեբանական և բժկական ինսար

2013 թ. ՀԿԽԸ սոցիալական բաժնի կամավորներու հրագործել են «Հայաստանում և Ասիկին և ացիկնալ-սոցիալիստերի զոհերի սոցիալ-հոգեբանական և քժշկական ինսամբ» ծրագիրը, որը ֆինանսավորվել է Գերմանական Կարմիր խաչի Բաղեկ-Վոլորտեմբերգի Երկրամասային միավորումն և գերմանական «Հիշողություն, Պատուախանատվություն, Ապազա» հիմնադրամի կողմից: Ծրագրում ընդունվել են 60 շահառուներ Երևանից, Վանաձորից, Խուճանից, Նոյեմբերյանից և Բեռնից:

Ծահարուները ծրագրի շրջանակներում ստացել են հոգեբանական աշխացություն, բժշկական խնամք, ամիսը մեկ անգամ՝ սնունդ, հագուստ, հիգիենիկ պարագաներ:

Արմավիրի, Գեղարքունիքի, Ծիրակի, Վայոց Ձորի, Արագածոտնի, Տավուշի, Լոռու մարզերում սոցիալական բաժնի կամավորները իրականացրել են նաև 210 միայնակ տարեցների համար տնային ինսամբ ու փոքր վերանորոգման աշխատավայրեն:

Սոցիալ-հոգեբանական աջակցություն հասրակացարանաբնակ փախստական ծերերին և երեխաներին

Երիտասարդական Կարմիր խաչի կողմից իրականացվող «Սոցիալ-հոգեբանական աշակեռություն հանրակացարանարևակ փախստական ծերերին և երեխաներին» ծրագիրը մեկնարկել է դեռևս 1995թ.: Ներկայում այն բաղկացած է Երկու մասից՝ «Ժամանելու ակումբ» և «Սոցիալ-հոգեբանական աշակեռություն հանրակացարանարևակ փախստական ծերերին»:

Ծրագրում ընդգրկված Երիտասարդական Կարմիր խաչի 20 կամավոր այցելում են Երևանի 2 հանրակացարաններում ըսակվող 70 փախստական ծերերի՝ աջակցելով կրանց և սոցիալապես, և հոգեբանորեն:

Ծրագրի շահառուներին տրամադրվում են սննդի և հիգիենիկ պարագաների

Social Programs

Armenian Red Cross Society is implementing various social programs aimed at the lonely, elderly refugees, families of national-socialists victims, most needy dormitory orphans, as well as the improvement of social conditions of disabled children.

Works of the Social department of the ARCS includes number of areas such as investigating social conditions of population, social services, food, clothing, psychological and counseling support.

Psycho-social and Medical support to the victims of National Socialism in Armenia

The volunteers of the Social department of ARCS continued implementation of “Psychosocial and Medical support to National Socialism in Armenia” project with funding of Baden Wurttemberg Provincial Branch of the German Red Cross and “Memory, Responsibility, Future” German foundation. In the frames of the program 60 beneficiaries in Ijevan, Vanadzor, Noyemberyan, Berd and Yerevan were involved.

In the frames of the project beneficiaries were distributed parcels of food, hygiene supplies on a monthly basis, psychological support as well as nurse care.

Red Cross volunteers of Social Department carried out home care and little repair works to 210 lonely elderly people in Armavir, Shirak, Vayots Dzor, Aragacotn, Tavush, Lori regions of RA.

Psycho-social support to the elderly and children refugees living in dormitories

“Psycho-social support to the elderly and children refugees living in dormitories” project implemented by Red Cross Youth launched in 1995. Currently, it has two parts: “Smiley Club” and “Psycho-social support for the elderly refugees living in dormitories”.

20 Red Cross Youth volunteers, involved in the project, visit 70 refugee elderly people in two dormitories of Yerevan, providing them with social and psychological support. The project beneficiaries are provided with food and hygiene parcels, newspapers, health and entertainment magazines, compensation for electricity heating charges, participate in cultural and social events.

փաթեթներ, թերթեր, առողջապահական և ժամանցային ամսագրեր, փոխհատուցվում է ելեկտրաէներգիայով շեռուցման վարձավճարը, կազմակերպվում են մշակութային և սոցիալական միջոցառումներ:

«Ժայինների ակումբ» ծրագիրը մեկնարկել է 2005թ.-ից: Երիտասարդական Կարմիր խաչի 20 կամավոր հանրակացարանարևակ 70 երեխայի համար կազմակերպում են բազմաթիվ կրթական դասընթացներ, ժամանցային և սպորտային միջոցառումներ: Վրավել ուշագրավ են ամառային վրանային ճամբարները, որոնք շիման և ինտեգրման մեջ հնարավորություն են ընձեռում երեխաներին:

Ծրագրի համաֆինանսավորույթներն են Ավստրիական Կարմիր խաչը և Ավստրիական «Մեղիքոր» կազմակերպությունը:

Օգել. Ես կարող եմ, Դու կարող ես, Մենք կարող ենք...

Երիտասարդական Կարմիր խաչի գերմանացի և հայ 30 կամավորներ, այդ թվում նաև հատուկ կարիքներ ունեցող պատասիներ, մասնակցեցին Եվրոպական Խաղաղության հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ իրականացվող «Օգել. Ես կարող եմ, Դու կարող ես, Մենք կարող ենք...» խորագիրը կրող ծրագրին:

Ծրագրի նպատակն էր տեղեկացնել հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների սոցիալական, հոգեբանական և կենցաղային խնդիրների մասին՝ այդ կերպ խթանելով հրազենվածության բարձրացմանը և խնդրին վերաբերող հնարավոր լուծումների վերհանմանը:

Ծրագրի առաջին փուլը մեկնարկեց հոկտեմբերին, երբ Գերմանիայի Բարենցյուրթենբերգի երկրամասից ժամանած 14-17 տարեկան 11 գերմանացի պատասիներ և 12 հայ պատասիներ մեկ շաբաթ շարունակ մասնակցեցին բազմաթիվ թեմաներում՝ առաջին օգնության, առողջ ապրելակերպի և հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների համար նախատեսված ինսամբի դասընթացների:

Ծրագրին ամփոփվեց հանդիպման ավարտին կամակերպված լուսանկարների ցուցահանդեսով, որին հրավիրված էին մասնակցելու ծրագրին աջակցող տարբեր համագործակից պետական, հասարակական և բիզնես կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Զանգուլուն Սիրիահայ երեխաների վերականգմանը

30 սիրիահայ երեխա հնարավորություն ունեցավ մասնակցելու ամառային վրանային ճամբարին և 7 օր շաբունակ ապրելու իրենց հասակակից երեխաների հետ՝ Լոռիվա մարզի Գարգան գյուղում: Վրանային ճամբարը կազմակերպել էր Երիտասարդական Կարմիր խաչը երիտասարդ կամավորների ակտիվ մասնակցությամբ, ովքեր ոչ միայն ուսուցիչներ էին, այլև լավ ընկերներ երեխաների համար: Ճամբարը, որն իրականացվեց ՄԱԿ-ի փախստականների հարցերով գերազույն հանձնականարի գրասեւյակի աջակցությամբ, նպատակ ուներ ինտեգրելու պատերազմից տուժած երեխաներին հասարակությունը և սատարելու երեխաներին սոցիալ-հոգեբանական տեսանկյունից: Ճամբարի ձեռքբերումների շաբթօն են՝ երեխաների հետաքրքրվածությունը ճամբարի տարբեր միջոցառումներով, իրենց ու իրենց ծնողների ակտիվ ներգրավվածությունը ճամբարում:

“Smiley Club” project launched in 2005. 20Red Cross Youth volunteers organize various educational workshops, entertainment and sporting events for 70 children from dormitories. Most remarkable are summer tent camps, which give great opportunities for integration and interaction to children.

Austrian Red Cross and Austrian “Medikor” organization are the co-financers of the project.

Help, I Can, You Can, We Can!

German Red Cross Youth and Armenian 30 volunteers, including disabled children, participated in the “Help, I Can, You Can, We Can!” project, financed by the German European Fund for peace. The aim of the project was to inform about social, psychological and everyday issues of children with special needs, thereby promoting and raising awareness of the problem concerning the identification of possible solutions.

The first phase of the project started in October, when 11 young people aged 14-17 years from Baden-Wurttemberg, Germany and their 12 Armenian coevals, spend a week together, participating in various discussions, First aid trainings, healthy lifestyle and disabled people care sessions.

The program was summed up by a Photo exhibition, where partners from different state, non-governmental and business organizations were invited to attend.

Supporting Syrian Armenian children recovery

30 Syrian Armenian children have had an opportunity to participate in the summer tent camp for 7 days, living with their peers in Gargar village in Lori region. Tent camp was organized by Red Cross Youth active young volunteers, who were not only teachers, but also good friends for children.

The Camp, which was organized with the support of UNHCR, was aimed to integrate war-affected children in society and support children in socio-psychological perspective. Among the achievements of the initiative is children's interest in different events organized during the camp, and also the active involvement of the parents.

Առողջապահական ծրագրեր

Կանգնեցնել ԲԴԿ ՏԲ Հայաստանում

Ծրագրի շրջանակներում Երևանի երեք պոլիկլինիկաներում ամեն ամիս միջինը 30 ԴԿ ՏԲ հիվանդներին և նրանց ընտանիքի անդամներին տրամադրում է սոցիալ-հոգեթերապևտիկ աջակցություն, կրթում-լուսաբանում։ Ծրագիրը ֆինանսավորում է «Եւայ Լիլի և կոմպանիա» կազմակերպությունը։

Տուրերկուլոզով հիվանդներին սոցիալական աջակցության տրամադրում

2013թ. ՀԿԽԸ շարունակում է իր գործունեությունը ՏԲ ոլորտում՝ իրականացնելով «Տուրերկուլոզով հիվանդներին սոցիալական աջակցության տրամադրում» ծրագիրը համբաւետության ամբողջ տարածքով, որը Տուրերկուլոզի դեմ պայքարի Ազգային ծրագրի մասն է։ Ծրագիրը ֆինանսավորում է Գլոբալ Յիմնադրամը, որի ստացողը հանդիսանում է Առողջապահության Նախարարությունը, իսկ ենթաստացողը՝ ՀԿԽԸ-ն։

Ծրագիրը իրականացվում է հետևյալ ուղղություններով։

- Բուժման հետևողականության բարձրացման նպատակով ռեգուլյար ՏԲ հիվանդներին սննդային և հիգիենիկ փաթեթների տրամադրում ամբողջ ՀՀ տարածքով
- Բուժման հետևողականության բարձրացման նպատակով դեղակայուն ՏԲ հիվանդներին թարմ սննդային փաթեթների բաշխում ստացիոնարում, սննդային և հիգիենիկ փաթեթների բաշխում պահպանողական փուլում, ծննդական 3.5 ամիսների ամիսների ընթացքում շեռուցման ծախսերի փոխհատուցում, դեղերի վնասակար ազդեցությունը նվազեցնելու նպատակով հյութերի տրամադրում ամբողջ ՀՀ տարածքով
- Կրթական-խորհրդատվական սեմինարների կազմակերպում ՏԲ հիվանդների համար բուժման նկատմամբ հետևողականության բարձրացման նպատակով
- Բուժման հետևողականության բարձրացման նպատակով դեղակայուն և Ռեգ ՏԲ հիվանդներին/կամ բուժքույրերին ՌԴՎԲ (DOT) ռազմավարության շրջանակներում տրանսպորտային ծախսերի փոխհատուցում

2013թ. ընթացքում ՏԲ ռեգուլյար հիվանդներին բաշխվել է 5842 սննդային և 5842 հիգիենիկ փաթեթներ, դեղակայուն ՏԲ հիվանդներին՝ 4642 սննդային և 2321 հիգիենիկ փաթեթներ, բուժումը ծախողած ՏԲ հիվանդներին՝ 118 սննդային և 59 հիգիենիկ փաթեթներ։

Իրազեկման ակցիա՝ Նվիրված Տուրերկուլոզի դեմ

պայքարի համաշխարհային օրվան

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունն (ՀԿԽԸ) իրազեկման ակցիա անցկացրեց՝

Health and Care

Stop MDR TB in Armenia

Within the frames of “Stop MDR TB in Armenia” project 30 MDR TB patients and their family members in 3 polyclinics of Yerevan city were provided with psycho-social support, education-dissemination. The project is funded by “Eli Lilly and Company”.

Social support to TB patients

In 2013 ARCS continues its activities in the TB sphere by implementing “Social support to TB patients” programme on the entire territory of RA, which is a part of TB National program. The program is funded by the Global Fund whose recipient is the Ministry of Health and sub-recipient is ARCS.

The program is implemented in the following directions:

- Provision of food and hygienic parcels to TB patients in Yerevan and RA regions with the purpose of increasing the treatment adherence.
- Provision of fresh food in the polyclinics, provision of food and hygienic parcels in outpatient phase, provision of heating costs for 3.5 winter months as well as provision of juice to MDR TB patients in Yerevan and RA regions with the purpose of reducing the harmful effects of drugs
- Organization of work through consultants of working group; implementation of the educational-consultative trainings for TB patients with the purpose of increasing the treatment adherence.
- Provision of transportation costs to TB/MDR patients or social workers within Directly Observed Treatment (DOT) strategy.

In 2013 within “Social support to TB patients” project 5842 food and 5842 hygienic parcels were distributed to TB patients and 4642 food and 2321 hygienic parcels to MDR TB patients.

Awareness Campaign on World Tuberculosis Day

Armenian Red Cross Society organized an awareness campaign dedicated to March 24, World Tuberculosis Day.

Նվիրված մարտի 24-ի Տուբերկուլյոզի դեմ պայքարի համաշխարհային օրվան: ՀԿԽԸ Առողջապահական բաժնի աշխատակիցները և կամավորները Երևանի պետական թժկական համալսարանից մինչև Երիտասարդական մետրո ճագվող տարածքում, Վրովյան փողոցի երկայնքով, անցորդներին բաժանեցին տուբերկուլյոզը լուսաբանող տպագիր և պատասխանեցին նրանց՝ հիվանդությանը վերաբերող հարցերին: Ազ. Իսահակյանի արձանի հարևանությամբ տեղադրվել է տաղավար, որտեղ ևս կարելի է տեղեկանալ տուբերկուլյոզով վարակվելու ուղիների և բուժման կազմակերպման մասին: Երկու ժամկա ընթացքում բաժանվեց մոտ 3000 բուկեն:

ՄԻԱՎ-ի նվազեցումը Լոռու մարզի ԹՆՕ-երի շրջանում

Ծրագրի նպատակն է նվազեցնել ԹՆՕ-ների խոցելիությունը ՄԻԱՎ-ի և այլ սեռական ճանապարհով փոխանցվող վարակների նկատմամբ Վանաձոր, Ստեփանավան և Վաղարշապատ քաղաքներում: 2013թ. շահառուների թիվը հասել է 129: Ծրագրի շրջանակներում ԹՆՕ-ները ստացել են խորհրդատվություն, իրավաբանական, հոգեբանական, ինչպես նաև միանգամյա օգտագործման ներարկիչներ, պահպանակներ, ալկոհոլային խծուներ: Ծրագրի ֆինանսավորում է Գլոբալ հիմնադրամը և իրականացվում է «Ուղարկություն Արևելք» կազմակերպության հետ համատեղ:

ՄԻԱՎ-ի կանխարգելում Հայաստանում

«ՄԻԱՎ-ի կանխարգելում Հայաստանում» ծրագիրը 2013թ իր գործունեությունը իրականացնում է Վանաձոր, Գյումրի և Երևան քաղաքներում 15-23 տարեկան երիտասարդության և ուսանողության շրջանում: Ծրագրի շրջանակներում կազմակերպվել են դասընթացներ ուսանողների համար՝ հավասար հավասարին հիմնւորով, ինչպես նաև «Հարց և պատասխան» սեմինարներ դասախոսական կազմի համար: Երիտասարդներին տրամադրվել են տեղեկավական և հոգեբանական կառավագանքի միջոցով: Ծրագրի ֆինանսավորում է Ամերիկյան Կարմիր խաչը:

Առողջ սերունդ

2011-2013թթ. «Աշտարակ Կաթ» ՓԲԸ-ի աջակցությամբ Երիտասարդական բաժնն իրականացրել է «Առողջ սերունդ» ծրագիրը, որի նպատակն է պատասխանի դպրոցականներին ծանոթացնել առողջ ապրելակերպ վարելու հիմնական միջոցներին, ինչպես նաև խրախուսել և հնարակվություն տալ ճիշտ ընտրություն կատարել իրենց առողջության առնչվող հարցերում:

Հավասար հավասարին մեթոդով իրականացվող դասընթացների միջոցով Երիտասարդական Կարմիր խաչի կամավորները դպրոցականներին ներկայացրել են առողջ ապրելակերպ վարելու հիմնական քայլերը, որոնց թվում առողջ սննդի և ճիշտ սննդակարգի ընտրություն, Էկոլոգիապես մաքուր շրջակա միջավայր, վատ սովորություններից գերծ և ֆիզիկապես ակտիվ կենսակերպ: Յուրաքանչյուր դասընթացի ավարտին, Երիտասարդ կամավորների և դասընթացներին մասնակից դպրոցականների համատեղ ուժերով, կազմակերպվել են բնապահանական երկության և առողջ ապրելակերպ խթանող այլ միջոցառություններ:

On Abovyan Street, started from Yerevan State Medical University and near the metro station "Yeritasardakan", ARCS health department's staff and volunteers, disseminated printed materials, booklets and brochures, on tuberculosis.

Near the statue of Av. Isahakyan a pavilion was placed, where everyone could also learn about the ways of infection and treatment of tuberculosis.

About 3000 informative materials were disseminated in two hours.

HIV Prevention among IDUS in Lori Marz

“HIV Prevention among IDUS in Lori Marz” project was aimed at reducing the vulnerability of IDUs towards HIV, Hepatitis and other blood borne and sexually transmitted infections. During 2013 the number of beneficiaries reached up to 129. Within the framework of the project VCT, legal, psychological counseling were implemented. Within the frames of the program the beneficiaries received disposable syringes, alcoholic pads and condoms. The project is funded by Global Fund and is implemented jointly with Mission East Armenia.

HIV prevention in Armenia

“HIV prevention in Armenia” project is implemented in Vanadzor, Gyumri and Yerevan cities within youth aged 15-23. Within the frames of the program peer to peer educational seminars were organized for students as well as Q&A sessions were organized for the faculty members. The students were provided with the informative materials on HIV/AIDS, as well as they were provided with counseling through calls and visits. The project is funded by American Red Cross.

Healthy Generation

In 2011-2013, with the support of “Ashtarak-Kat” CJSC, Red Cross Youth Department implemented “Healthy Generation” project. The aim of project was to introduce young pupils the ways of maintaining a healthy lifestyle, as well as to encourage and enable to make a right choice in their health-related issues.

By peer-to-peer method Young volunteers introduced to pupils the basic steps in maintaining a healthy lifestyle, including healthy food choices and proper diet, clean environment, free from bad habits and a physically active lifestyle. At the end of each training course, jointly with young volunteers and schoolchildren, environmental field trips and other activities to promote healthy lifestyles were organized.

Երևան առանց ծխախոտի

2013թ նոյեմբեր ամսին մեկսարկեց «Երևան առանց ծխախոտի» ծրագիրը՝ ՀՀ Նախագահի և Հայկական Երիտասարդական հիմնադրամի կողմից տրամադրված դրամաշնորհով:

Ծրագրի նպատակն էր բարձրացնել հանրության իրազեկվածությունը ծխախոտի վնասակար ազդեցության վերաբերյալ՝ այդ կերպ նպաստելով ծխողների թվի կրճատմանը:

Ծրագրի շրջանակներում մայրաքաղաքի 10 դպրոցում՝ 13-14 տարեկան շուրջ 1000 աշակերտի համար կազմակերպվել են հասուն մշակված դասընթացներ, որոնք վարել են Երիտասարդական Կարմիր խաչի կամավորները։ Դասընթացների ընթացքում Եկեղեց կամավորները աշակերտներին ներկայացրել են ծխելու վնասների վերաբերյալ տեղեկատվություն, անցկացվել են կաշշական մրցույթ։

Խնդրի մասին հանրության իրազեկվածությունը բարձրացնելու նպատակով պատրաստվել և հեռարձակվել են սոցիալական հոլովակ, տեղեկատվական բաներներ են տեղադրվել սոցիալական ցանցերում։

Նոյեմբերի 21-ը աշխարհի բազմաթիվ երկներում հայտարարված էր ծխելու օր, և օրվա խորհրդի մասին տեղեկացնելու նպատակով կազմակերպվել եր հանրային միջոցառություն։ Միջոցառման օրը Յորսիսային պողոտայում տեղադրվել էին հասուն հեկորացիաներով տաղավարներ, որոնք պատկերում էին կյանքը՝ առանց ծխախոտի և կյանքը՝ ծխախոտի ազդեցությամբ։ Երիտասարդական Կարմիր խաչի կամավորները անցորդներին լուսաբանում էին ծխելու վնասների մասին՝ նրանց տրամադրելով տեղեկատվական նյութեր և խրախուսելով նետել ծխախոտը համապատասխան արկղի մեջ, որի համար անցորդները՝ որպես պարզատրում, ստանում էին բաղցրավենիք։

ՄԻՎԿ-ի կանխարգելում Հայաստանում

Խոտական Կարմիր խաչի աջակցությամբ 2013թ.-ի սեպտեմբերից Երիտասարդական բաժնին իրականացնում է «ՄԻՎԿ-ի կանխարգելում Հայաստանում» ծրագիրը։ Ծրագրին ապահովակատրողված ՄԻՎԿ-ի արդյունավետ հակազդմանը՝ ընակցության առավել խոցելի խմբերի (թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների) շրջանում, և ՄԻՎԿ-ով ապրող մարդկանց բուժման, ինսամբի ու աջակցության խթանմանը՝ քարոզության միջոցով։

Ծրագրի շրջանակներում սերու համագործակցություն է հաստատվել Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու Արքարայան Հայրապետական թեմի «Յերեկային կենտրոն»-ի հետ, որի նպատակն է նվազեցնել ՄԻՎԿ-ով ապրող և ներերակային թմրամիջոցների օգտագործող մարդկանց և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական մեկուսացումը և նպաստել նրանց հնտեղումանը, սոցիալական վիճակի բարելավմանը և հոգևոր արժեքների ձեռքբերմանը։

Ծրագրում ընդգրկված Երևանի և Վանաձորի շուրջ 100 շահառուների տրամադրվել են սննիք և հիգիենիկ պարագաների փաթեթներ, նրանց համար կազմակերպվել են տեղեկատվական դասընթացներ և ընսարկումներ։

Երևան քաղաքում Երիտասարդ կամավորների ուժերով ուսուցողական դասընթացներ են կազմակերպվել նաև լրագրողների և բժշկական հաստատությունների շուրջ 350 ուսանողների համար։

Yerevan Without Tobacco

In November 2013, ARCS implemented “Yerevan without tobacco” project, with the support of RA President and the Armenian Youth Foundation grant.

The aim of the project was to raise public awareness on the harmful consequences of tobacco, to reduce the number of smokers.

In the framework of the project, in 10 schools of Yerevan city Red Cross Youth volunteers conducted specially designed sessions on smoking dangers for 1,000 students aged 13-14. Information materials also were distributed, drawing contest was organized.

In order to increase public awareness, special social ad was developed and broadcast, information banners were placed in social networks.

21 November was declared as a No smoking day in a number of countries and thematic text messages were sent to cell phone subscribers in order to inform about the Day.

That day on North Avenue 2 pavilions with special decorations were located, presenting the life with the devastating consequences of tobacco and without.

ARCS volunteers were informing the passers about the smoking dangers, by providing them with informational materials, encouraging them to throw cigarette butts in the appropriate boxes. For that they were awarded with sweets.

HIV Prevention in Armenia

Red Cross Youth, with the support of Italian Red Cross, has been implementing “HIV Prevention in Armenia” project since September 2013. The program aims at both advancing the impact of effective HIV prevention among vulnerable and high-risk groups (e.g. injection drug users (IDUs)) and advocating people living with HIV (PLHIV) and IDUs to HIV/AIDS treatment, care and support.

Within the framework of the project “HIV Prevention in Armenia”, Armenian Red Cross Society collaborates with Armenian Apostolic Church Araratican Patriarchal Diocese Day Center.

The Center aims at reducing social isolation of injection drug users and people living with HIV, promoting their integration into society, as well as contributes to improving their social status and connecting them to spiritual values.

Over 100 beneficiaries from Yerevan and Vanadzor included in the project were provided with food and hygienic kits, workshops and discussions were organized for them.

Young volunteers also organized training courses for journalists and medical institutions for over 350 students in Yerevan.

«ԳՐԱՑԻԱ» ՄԻՋԱԿԱՎԱՐԱԿԱՆ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆՈՂԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

«Գրացիա» միջազգային վերականգնողական կենտրոնում իրականացվում է ռոլունկեղի, ողևաշարի, հենաշարժական ապարատի հիվանդությունների բուժում, ընդհանուր և հետվասվածքային վերականգնում, հիվանդների մասնագիտական ուսուցում, սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում, սանատոր-կուրորտային բուժումը

“GRATSIA” INTERNATIONAL REHABILITATION CENTER

The main activity areas of the Center are treatment of marrow, spinal cord, musculoskeletal diseases, general and post-traumatic rehabilitation, patients' vocational training, psychosocial rehabilitation and sanatorium-and-spa treatment

«Գրացիա» միջազգային վերականգնողական կենտրոնում իրականացվում է ողնուղեղի, ողնաշարի, հենաշարժական ապարատի հիվանդությունների բուժում, ընդհանուր և հետևլսասվածքային վերականգնում, հիվանդների մասնագիտական ուսուցում, սոցիալ-հոգեբանական վերականգնում, սանատոր-կուրորտային բուժում:

Ողնուղեղի և ողնաշարի վնասվածքով յուրաքանչյուր հիվանդի հետ աշխատում է առանձին բժիշկ, բուժքույր, վերականգնող թերապևտ, հոգեբան և սպորտային մարզիչ:

Կենտրոնն ունի ընդլայնված ստացիոնար և ամբողջառ բժշկական ծառայություններ՝ ախտորոշում, շրաբուժություն, շրային մերսում, ցեխաբուժություն/տորֆաբուժություն, կինեզորերապիա, ֆիզիորերապևտիկ բուժում, բուժական և դասական մերսում, ելեկտրաթերապիա, ինհալացիոն բուժումներ, ասեղնաբուժություն սպորտային համակիր, սթրեսոլոգի կարինետ, «ՍԿԵՆԱՌ» բաժանմունք:

Իր գործունեության ընթացքում կենտրոնում արդեն բուժվել և իրենց առողջությունն են վերականգնել շուրջ 10 000 հիվանդ ՀՀ-ից, ԱՊՀ-ից, Եվրոպայից և Մերձավոր Արևելքի մի շարք երկրներից: Կենտրոնում տարեկան կտրվածքով բուժում է ստանում 900-1000 հաշմանդամ, 280 վետրան, 5 փախստական, սոցիալապես անապահով խավի մոտ 526 ներկայացուցիչ:

Կատարվում են նաև դիսպաստր տևական այցելություններ հաշվառման վերցրած ողնաշարի և ողնուղեղի վնասվածքով հաշմանդամ հիվանդներին՝ ցուցաբերելով բժշկական օգնություն և հետազոտում:

Կենտրոնի «Փարոս» երգչախումբը և բասկետբոլի «Կիլիկիա» թիմը պարբերաբար մասնակցում են սահմանափակ կարողությունների տեր մարդկանց համար տարրեր երկրներում կազմակերպվող համերգներին և մրցումներին:

Կենտրոնը գլխավորում է բժիշկ և աղմինիստրատոր Ալեքսանդր Մնացականյանը:

The main activity areas of the Center are treatment of marrow, spinal cord, musculoskeletal diseases, general and post-traumatic rehabilitation, patients' vocational training, psycho-social rehabilitation and sanatorium-and-spa treatment.

In the Center each patient with marrow and spinal cord injuries is individually treated and cared by a doctor, nurse, rehabilitation therapist, psychologist and sport trainer.

The Center has broadened inpatient and outpatient rehabilitation services-diagnostics, hydropath, hydro massage, mud cure/peat cure, kinesitherapy, physiotherapy procedures, medical and classical massage, electrotherapy, inhalation therapy, acupuncture, sport complex, stressologist's room, "SKENAR" Department.

During its activities about 10 000 patients from RA, CIS countries, from a number of European and Middle East countries have already received treatment and rehabilitation in the Center. During the year, 900-1000 disabled people, 280 veterans, 5 refugees, about 526 socially vulnerable people are cured in the Center.

Dispensary home visits are also made to the registered disabled patients with spinal cord and marrow traumas, providing them with medical assistance and examination.

"Pharos" choir and "Kilikia" basketball team of the Center regularly participate in concerts and competitions organized for people with limited capacities in different countries and return with high appreciations.

The Center is lead by Doctor and administrator Aleksandr Mnatsakanyan.

ԱԴԵՏՆԵՐԻ ԿՎՈՎՎԱՐՈՒՄ ԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՏԵՂԱԾԱՐԺ

DISASTER MANAGEMENT AND POPULATION MOVEMENT

Աղետների կառավարման ուղղություն

Աղետների կառավարման (ԱԿ) ուղղության հիմնական նպատակն է նվազեցնել ազգարևակցության խոցելիությունը քնական և տեխնածին աղետների նկատմամբ՝ համայնքային մակարդակում աղետների խաչի նվազեցման միջոցով և հզորացնել Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության (ՀԿսԸ) աղետներին նախապատրաստման և արձագանքման (ԱՌՍ) համակարգը:

Անվտանգ դպրոցներ

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի միջազգային ֆեդերացիայի (ԿԿ և ԿՄ ՄՖ) ֆինանսավորմամբ իրականացրեց «Անվտանգ դպրոցներ» ծրագիրը: Ծրագրի նպատակն էր ամրապնդել Աղետների ռիսկի նվազեցման (ԱՌՆ) կարողությունները թիրախային 3 դպրոցների աշակերտուների, ինչպես նաև ուսուցիչների շրջանում: Այս ամենը հնարավոր եղավ իրականացնել տեղեկատվական և ուսուցողական հասարակական միջոցառություն, երեխաների շրջանում մանկական վիկորինս մրցույթների, երկրաշրժի, քնական և մարդածին աղետների վերաբերյալ դասընթացների կազմակերպման շնորհիվ: Թիրախային դպրոցներին բաժանվեցին ուսուցողական և սյունական ուսուցիչների համար կազմակերպվեցին «Աղետների նախապատրաստում» և «Տարիանում» թեմաներով դասընթացներ, որից հետո դպրոցներում անցկացվեցին տարհանման վարժանքներ: Ծրագրի նշանակյա ծեռքբերում այս է, որ աշակերտները իրենց ընտանիքի անդամների հետ միասին մշակեցին իրենց «Աղետի ընտանեկան պլանը», որը թույլ է տալիս նրանց աղետի դեպքում արագ և կազմակերպված արձագանքել: Թիրախային դպրոցներում կազմակերպվեցին նաև նկարչական մրցույթներ և լավագույնները պարզաբանվեցին իրախուսական մրցանակներով:

Յրավիրվեց մամլո ասուլիս՝ նվիրված ԱՌՆ միջազգային օրվան, որի նպատակն էր քնակցության շրջանում աղետների նախապատրաստման ոլորտում բարձրացնել իրազեկման մակարդակը: Կազմակերպվեցին նաև ԱՌՆ ոլորտում իրազեկման բարձրացման ուղղված միջոցառումներ նվիրված դեկտեմբերի 7-ին՝ ծրագրում ընդոգրիկված դպրոցների աշակերտների և ուսուցիչների համար: Բոլոր թիրախային դպրոցներում գինուեկերի հետ միասին վերանայվեցին տարհանման սխեմաները, որից հետո դպրոցներին տրամադրվեցին տարհանման նշաններ, կրակմարիչներ և հակահրեհային վահանակներ: Կամավորիներ ևս ամրապնդեցին ԱՌ և ԱՌՆ ոլորտում իրենց հմտությունները՝ հատուկ իրենց համար կազմակերպված նմանատիպ դասընթացների միջոցով:

Կառուցելք անվտանգ և կայուն համայնքներ

Հաշվետու տարում ԱՌ-ն Ավստրիական զարգացման գործակալության և Ավստրիական Կարմիր խաչի ընկերության ֆինանսավորմամբ շարունակեց իրականացնել «Կառուցելք անվտանգ և կայուն համայնքներ» ծրագիրը:

Disaster Management direction

The main aim of Disaster Management (DM) direction is to reduce the vulnerability of the population towards natural and man-made disasters through disaster risk reduction on a community level and strengthen Disaster Preparedness and Response (DPR) structure of the Armenian Red Cross Society (ARCS).

Safe Schools

Armenian Red Cross Society implemented “Safe Schools” project with the financial support of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC). The aim of the project was to strengthen capacities and knowledge on DRR of targeted 3 schools’ pupils as well as teachers. This was achieved through informative and educational public campaigns, quiz contests for children, training sessions on earthquake and natural and man-made disasters. Educational materials were distributed, and trainings entitled “Disaster Preparedness”, “Evacuation” and non structural mitigation approach were held for teachers of the targeted schools, after which evacuation drills in schools were conducted. Significant achievement of the project is the fact that pupils having taken part in a non-structural mitigation activity entitled “Family Emergency Plan” have developed, jointly with their family members, own realistic Family Emergency Plans which allow to have a structured and timely reaction and protection in the case of a disaster. Also, drawing competitions were organized in 3 targeted schools where best pictures were awarded with incentive prizes.

Press conference dedicated to World DRR day was organized for increasing level of awareness on disaster preparedness among population, as well as awareness raising event dedicated to December 7 was organized for pupils and teachers from different schools not targeted by the project. Moreover, all targeted schools’ evacuation schemes were revised with military instructors and all targeted schools were distributed evacuation signs, fire panels and fire extinguishers which is also one step forward to be more secured. Volunteers also improved their skills and knowledge on Disaster Preparedness and DRR through the likewise training sessions organized for them.

Building Safe and Resilient communities

In 2013 NS continued implementation of “Building Safe and Resilient communities” project with the financial support of Austrian De-

Ծրագրի իրականացման համար, որպես թիրախ ընտրվել էին Երևան, Վանաձոր և Ստեփանավան քաղաքները, ինչպես նաև Լոռու մարզի շրջանական համայնքները: Այսպիսով ծրագրի շահառությունը են մոտ 68.800 ուսուցիչ, դպրոցական և նրանց հարազատները, ինչպես նաև 37.150 ընակիչ: Ծրագրի հիմնական նպատակն է՝ նպաստել Յայսատանում գյուղական և քաղաքային համայնքների աղետների նկատմամբ ընակչության խոցելիության նվազեցմանը: Ծրագրի առաջին և երկրորդ ուղղությունների շրջանակներում, որն է՝ «Քաղաքային և գյուղական համայնքներում աղետներին արձագանքման և նախապատրաստման կարողությունների զարգացում», մշակվեց խոցելիության և կարողությունների զնահատման գեկույց Դարպաս և Կուրդան համայնքների համար, որն իր մեջ ներառում է տվյալ համայնքի աղետներին նախապատրաստման և կամխարգելման գործողությունների պլան և ռիսկային գոտիների քարտեզ: Զեւավորվեցին Յամայնքային Երկու թիվ (3թ)՝ յուրաքանչյուրում 20 անդամ, որոնք համուխանում են տեղական կարողությունն և ընակչության պաշտպանության գործիք: Ազելին՝ Նրանք նպաստելու են նաև ԱՌՆ համայնքակենտրոն ծրագրերի հրականացմանը:

3թ-ին ԱՌՆ ոլորտի վերաբերյալ համապատասխան գիտելիքներ տալու և նրանց պատրաստվածության բարձր մակարդակը պահպելու համար ՀԿԽԸ «ԼՈՌԵ» փրկարարական ջոկատ 3Կ-ի հետ համատեղ կազմակերպվեցին տեսական և գործնական հետևյալ դասընթացները՝ «ԱՌՆ ոլորտի հիմնական ուղղությունները, այդ թվում խոցելիություն, կարողությունների զնահատում», «Յուղոյի գործողությունների ծրագիր», «Կիլմայի փոփոխությունն և հարմարվողականություն», «Յնարավոր քայլերը աղետի ժամանակ», «Սոցիալ-հոգեբանական աջակցություն», «Փրկարարական հիմունքներ և առաջին օգնություն» և այլն: Այսուհետև, ձեռք բերված գիտելիքները աշխավորվելու նպատակով՝ 3թ-երի համար կազմակերպվեցին դաշտային ուսումնավորմաներ՝ ՀՀ Կրտակարգ իրավիճակների նախարարության մարզային փրկարարական ծառայության և «ԼՈՌԵ» փրկարարական ջոկատ 3Կ-ի հետ համատեղ: Նախքան ուսումնավարժաները 3թ-երին տրամադրվեց հասուն փրկարարական գույք և հագուստ, ինչպես նաև առաջին օգնության պարագաներ: Երևանի և Լոռու մարզի թիրախային 14 դպրոցների 80 ուսուցիչների համար կազմակերպվեց նաև հասուն դասընթաց: Օրակարգում ընդգրկված էին «Առաջին օգնության», «Աղետների ռիսկերի նվազեցում», «Կիլմայի փոփոխություն» և այլն: Յետագայում դասընթացին մասնակցած ուսուցիչները իրենց աշակերտների համար կազմակերպեցին նմանատիպ դասընթացներ, ինչպես նաև բաժանեցին «Աղետի ընտանեկան պլան» թերթիկությունը՝ իրենց ընտանիքի անդամների հետ ընտանեկան պլան մշակելու համար, որի հիման վրա թիրախային դպրոցներում կազմակերպվեցին մրցույթներ: Յուրաքանչյուր դպրոցում նաև կազմակերպվեցին նկարչական մրցույթներ, որոնցից երեք լավագույնները պարգևատրվեցին խրախուսական մրցանակներով: Լավագույն նկարներով կազմվեց 2014թ.-ի օրացույց: Ազահովելու համար դպրոցների անվտանգությունը՝ բոլոր թիրախային դպրոցներում գիտելիքի հետ վերանայվեցին տարիանման միեմաները, որից հետո դպրոցներին բաժանվեցին տարիանման նշաններ, հակարգեհային

development Agency and Austrian Red Cross. Yerevan, Vanadzor and Stepanavan cities, as well as four rural communities of Lori region are targets of the project. Thus, the beneficiaries of the project are approximately 68.800 teachers, schoolchildren and their relatives as well as 37.150 persons. The main objective of the project is to contribute towards reducing vulnerability to disasters of rural and urban population in Armenia.

Within the frames of the first and second directions of the project, which is “Increasing capacities of rural and urban communities to anticipate, respond and recover from disasters” VCA was finalized for Darpas and Kurtan communities, which includes Disaster Preparedness and Response plan of action and community risk areas mapping for each community. Two community teams were formed consisting of 20 members in each team, which represents a local capacity and a tool for protection of the population. Moreover, they will support the implementation of community centred projects aimed at disaster risk reduction. To provide the CTs with corresponding knowledge in the sphere of Disaster Risk Reduction and ensure a high level of preparedness, ARCS jointly with “LORE” rescue team organized the following theoretical and practical trainings: “General concepts in DRR including Vulnerability, Capacity Assessment”, “Hyogo Framework of Action”, “Climate Change & Adaptation”, “Actions During Disasters”, “First Aid and Rescue Skills”, “Psychosocial Support” etc. In order to strengthen gained knowledge simulation drills were organized for CTs with regional Rescue Service of RA Ministry of Emergency Situations and “LORE” Rescue Service. Moreover, before simulation exercises, special rescue equipments and uniforms, as well as first aid kits were distributed to CTs. Also, ToT for 80 teachers from targeted 14 schools of Yerevan and Lori region was organized. First Aid, DRR related issues, Climate Change etc. were included in the agenda. Then the trained teachers organized similar trainings with their pupils, as well as distributed Family Emergency Plan checklist for developing own realistic Family Emergency Plans with their family members, based on which competitions were organized in targeted schools. Also, drawing competitions were organized in each targeted school where the best three drawings were awarded with incentive prizes. Moreover, based on the best drawings, calendar for 2014 year was developed. To ensure school safety level all targeted schools’ evacuation schemes were revised with military instructors and all targeted schools were distributed evacuation signs which is also one step forward to be more secured. After which evacuation drills practically have been conducted. Within the framework of the third direction of the project, which is “Strength-

Վահանակներ և կրակմարիչներ, ինչը առավել պաշտպանված լինելու ևս մեկ գրավական է:

Ծրագրի Երրորդ ուղղության շրջանակներում, որն է՝ «Խթանել Կարմիր խաչը ընկերությունների, քաղաքացիական հասարակական կազմակերպությունների, իշխանությունների և միջազգային կազմակերպությունների համակարգումը և համագործակցությունը ազգային մակարդակում», հանդիպում տեղի ունեցավ Լոռու մարզի մարզպատի, ՀԿԽԸ նախագահի, գլխավոր քարտուղարի, ՀԿԽԸ Լոռու մարզի մասնաճյուղի նախագահի և ԱԿ/ԲՏ բաժնի ղեկավարի միջև: Հանդիպման ընթացքում ներկայացվեց և քննարկվեց ծրագիրը: Մարզպատը հայտնեց իր պատրաստակամությունը համագործակցելու և ծրագրին աջակցելու գործում: Ավելին, հաշվետու տարրում մարզպային մակարդակում մի քանի հանդիպումներ կազմակերպվեցին տեղական իշխանությունների և շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ, ինչպես նաև կազմակերպվեց հանդիպում Լոռու մարզի փրկարարական ծառայությունում: Հանդիպումների նպատակն էր ներկայացնել ծրագիրը, քննարկել ձեռքբերումները, ինչպես նաև հետագա քայլերը:

Ծրագրի չորրորդ ուղղության շրջանակներում, որն է՝ «Խթանել ազգային մակարդակում գիտելիքի և փորձի փոխանակումը, ինչպես նաև ԱՌՆ կառողությունների զարգացումը Կարմիր խաչ ընկերությունների, քաղաքացիական հասարակական կազմակերպությունների և հասարակական գործիչների միջև», երկու տարածաշրջանային հանդիպում տեղի ունեցավ Վրաստանում ծրագրի անձնակազմի և հիմնական շահագրգիռ կողմերի միջև:

Կառուցելք անվտանգ տեղական համայնքներ Հարավային Կովկասում

2013թ.-ին ԱՀ-ը շարունակեց իրականացնել «Կառուցելք անվտանգ տեղական համայնքներ Հարավային Կովկասում» ծրագրի երկրորդ փուլը, որը համաֆինանսավորվում է Եվրոպանձևաժողովի մարդասիրական օգնության և քաղաքացիական պաշտպանության հարցերով գլխավոր վայրության (ECHO), Դանիական, Իվանեთական և Ավստրիական Կարմիր խաչ ընկերությունների կողմից և Կի և ԿՄ ՄՖ-ի հետ համագործակցությամբ: Ծրագրի առաջին փուլի թիրախ հանդիսացող 33 Շիրակի մարզի 9 համայնքներին և 32 դպրոցներին ավելացան ևս ինձ համայնքներ և 33 դպրոցներ: Ծրագրում ընդգրկված շահառուներն են մոտ 21.970 դպրոցականներ և նրանց հարազատները՝ թվով մոտ 65.910 մարդ, ինչպես նաև 14 համայնքներից 30 650 ընակիչ:

Ծրագրի հիմնական ուղղություններից առաջինը շրջանակներում, որն է՝ «Համայնքների դիմակայունության հզորացում», Ազգային ընկերությունը «ԼՈՌԵ» փրկարար ջոկատի, Շիրակի մարզպային փրկարար ծառայության, տարածքային և տեղական իշխանությունների հետ համատեղ 14 ՀԹ-երի (9 գործող և 5 նոր) պատրաստվածության բարձր մակարդակը ապահովելու համար կազմակերպեցին չորս դաշտային ուսումնավարժակներ: Ուսումնավարժակները բաղկացած են հետևյալ փուլերից՝ 1) Անցել գետը և ճանապարհատրանսպորտային վթարից տուժածներին տրամադրել առաջին օգնություն 2) Աղետների ռիսկի կառավարման գիտելիքի ստուգում: Ուսումնական վարժակների շնորհիվ նոր ՀԹ-երը ձեռք բերեցին գործնական

ening co-ordination and co-operation between RC Societies, CSOs, national authorities and international agencies on national level” a meeting took place among the Governor of Lori region, the ARCS President and Secretary General, as well as the president of ARCS Lori regional branch and the head of DM/PM department where the project was presented and discussed. The Governor expressed his willingness and readiness to cooperate and support the project's implementation. Moreover, during the reporting year several meetings were organized in regional level with regional and local authorities, stakeholders, as well as meeting was organized in Lori regional Rescue Service. The aim of the meetings was to present the project, discuss achievements and future steps/activities. Within the framework of the fourth direction of the project, which is “Enforcing transnational knowledge sharing, exchange of experience and capacity building on CBDRR between RC National Societies, CSOs and public actors” two regional meetings were organized in Georgia for programme staff and key stakeholders.

Building Safer Local Communities in South Caucasus

In 2013 NS continued implementation of “Building Safer Local Communities in South Caucasus” project's 2nd phase. The project is co-funded by the European Commission's Humanitarian aid and Civil Protection Directorate General (ECHO), Danish, Icelandic and Austrian Red Cross Societies in a consortium with the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. Five new communities and 33 new schools were added to already targeted nine communities and 32 schools. Thus, the beneficiaries of the project are approximately 21.970 schoolchildren and their relatives, about 65.910 persons, as well as 30.650 inhabitants of the fourteen communities. Within the frames of the first direction of the project, which is “Strengthening communities' resilience”, NS jointly with “LORE” rescue team, Shirak Regional Rescue Service, regional and local authorities organized four simulation drills for 14 community teams (9 existing and 5 new CTs) to ensure a high level of preparedness. The simulation consisted of 1) Crossing river and providing first aid to the car accident's injured people and 2) Testing of DRM knowledge. With the help of simulation drills new CTs gained practical skills and strengthened their knowledge on DRM, as well as existing CTs refreshed their theoretical and practical skills. Pupils from targeted schools also participated at the drills for encouraging their future integration in the team and community based DRR. Moreover, NS together with Shirak Regional Rescue Service organized a Competition for 14 targeted CVDPRT in Arapi community. The competition consisted of 5 parts: 1) Crossing river,

հմտություններ և ամրապնդեցին իրենց գիտելիքները ԱՌԿ ոլորտում, ինչպես նաև գործող ՀՇ-երը թարմացրեցին իրենց տեսական և գործնական հմտությունները: Թիրախային դպրոցների աշակերտները նովիսաբես մասնակցեցին ուսումնական վարժանքներին՝ հետազայում թիմում, իսկ համայնքային մակարդակում ԱՌՆ ուղղված գործողություններին իրենց ներգրավումը հրախուսելու համար:

Ավելին, Ազգային ընկերությունը Շիրակի մարզային փրկարար ծառայության հետ համատեղ կազմակերպեց մրցույթ: Առաջի համայնքում թիրախային 14 ՀՇ-երի համար: Մրցույթը բաղկացած էր 5 մասից՝ 1)Գետանցում, 2)Անաշխատ օգնության տրամադրում, 3) Աղետների ռիսկի կառավարման գիտելիքի սոուլցում 4) Վթարից հետո տուժածներին մերժենայից տարհանում 5) Ծանր իրերինյութերի բարձրացում և տուժածներին առաջին օգնության տրամադրում: Յաղթող ճանաչված երեք ՀՇ-երը պարգևատրվեցին խրախուսական մրցանակներով: Բոլոր մասնակիցներին տրվեցին մասնակցության հավաստագրեր: Լավագույն փրկարար և «Լավագույն առաջին օգնություն ցուցաբերող» անվանակարգերում հաղթողները պարգևատրվեցին խրախուսական մրցանակներով: Մրցույթին ներկա եր մոտ 400 մարդ, որոնց թվում էին Շիրակի մարզպետը, ՀՀ Արտակարգ հրավիճակների նախարարը, ՀԿԽՆ նախագահը, Դաշիայի և Վրաստակի Կարմիր խաչի ընկերությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև 280 ՀՇ-ի անդամներ, մոտ 50 անդամ՝ Փրկարար ծառայությունից, մարզային (առողջապահության վարչություն, ոստիկանություն և այլն) և տեղական իշխանություններից: Յաշվետու տարում տպագրվել են «Աղետների նախապատրաստման և արձագանքման գործողությունների պլան» և «Գործընկերների բարտեզագրում» խորագործ ձեռնարկներ, և բաժանվել են համապատասխան շահագործություններին:

Փորձի փոխանակման և տեղեկատվական մի բանի հանդիպումներ կազմակերպվեցին Շիրակի մարզի երկու հրշեց ծառայություններում՝ 14 ՀՇ-երի (280 անդամներ) համար: Այցելության նպատակը փորձի փոխանակումը, ինչպես նաև աշխատանքային մեթոդների և հրշեցների առկա սարքավորումների ներկայացումն էր՝ արտակարգ իրավիճակի ժամանակ արդյունավետ համագործակցություն ապահովելու համար: Թիրախային ՀՇ-երի անդամները գործնականում օգտագործեցին սարքավորումներից մի քանիսը, ծանոթացան հրշեց ջոկատների հմտություններին և կարողություններին:

Ծրագրի երկրորդ ուղղության շրջանակներում, որն է՝ «**Իրազեկման մակարդակի բարձրացում**», հաշվետու ժամանակահատվածում ուսուցողական նյութեր մշակվեցին, տպագրվեցին և բաժանվեցին բոլոր 65 թիրախային դպրոցներին: «Կենսապահովում և կյամայի փոփոխության հարմարվողականություն» խորագործ դասընթացներ անցկացվեցին 14 ՀՇ-երի, մարզային և տեղական իշխանությունների, ինչպես նաև հիմնական շահագործությունների համար:

Դպրոցներն ավելի անսունազ դարձնելու նպատակով Ազգային ընկերությունը Գյումրու 65 թիրախային դպրոցների գիլդեկերի համար կազմակերպեց դասընթացներ: Ընսարկվեցին տարհանման առևշտողը ՀՀ օրենսդրությունները և տարհանման պլանի վերանայման գործընթացին առևշտող հարցեր: Տարհանման սիմեմաները վերանայելուց հետո բոլոր թիրախային դպրոցներին տրամադրվեցին նշանները՝

2) Providing first aid, 3) Testing DRR knowledge, 4) Evacuating injured people from car after accident, 5) Lifting heavy goods/materials and providing first aid to affected people. The three winner community teams were awarded with incentive prizes. All participants were given participants' certificate. Also, the best rescuer and the best first aider were nominated and awarded with incentive prizes. There were about 400 participants; among them were Governor of Shirak region, Minister of Emergency Situation of RA, President of Armenian Red Cross Society, representatives from Danish and Georgian Red Cross Societies, as well as 280 CVDPRTs members, about 50 representatives from Rescue Service, regional (Health department, Police, etc) and local authorities.

Within the reporting year “Disaster preparedness and mitigation plan of action” and “Who does What and Where” manual have been printed and distributed to relevant stakeholders for their future use. Several experience sharing and informative meetings were organized at two fire-fighters stations of Shirak region for 14 CVDPRTs (280 members). The aim of the visit was to share experience, introduce working techniques and existing equipment of fire-fighters to ensure effective cooperate in case of emergency. The targeted community teams practically used some of the equipments; learn about the skills and capabilities of fire-fighters team. Within the framework of the second direction of the project, which is raising the level of populations’ preparedness, within the reporting period educational materials were developed, printed and distributed to all 65 targeted schools. Trainings titled “Household Protection and Climate Change Adaptation” were conducted for 14 CTs, regional and local authorities, as well as key stakeholders.

In order to make schools more secure NS organized workshops for military instructors of 65 targeted schools in Gyumri. Evacuation related RA legislation, procedures, responsibilities of each person and plan revision process were discussed. After revision of evacuation schemes, evacuation signs were distributed to all targeted schools for building schools evacuation capacities. Moreover, NS together with Shirak regional Education Department organized evacuation drills at 82 targeted schools dedicated to the World Disaster Day.

Within the framework of the third direction of the project, which is “**Developing Community Based Disaster Risk Reduction Model**”, several Regional Coordination Commission meetings were organized for regional and local authorities, key stakeholders aiming to present and discuss project achievements and planned/future activities. Steering Committee was established within cooperation MoU signed among ARCS, OXFAM GB Armenia, UNICEF Armenia, “Save the Children” Armenia, as well as the Ministry of Education

դպրոցների տարիական կարողությունները մեծացնելու նպատակով: ԱՀ-ը Շիրակի մարզի Կրթության բաժնի հետ միասին թիրախային 82 դպրոցներում Աղետների միջազգային օրվան Նվիրված կազմակերպեց տարիական վարժականը:

Ծրագրի **Երրորդ ուղղության** շրջանակներում, որն է՝ «ԱՌՆ համայնքային մողելի մշակում», մի քանի մարզային համակարգման հանձնաժողովի հանդիպումներ կազմակերպվեցին մարզային և տեղական իշխանությունների, հիմնական շահագործ կողմերի համար, որոնց նպատակն էր ընսարկել ծրագրի ձեռքբերումները ու հետագա գործողությունները: Համագործակցության հոլիցիան շրջանակներում, որը ստորագրվել է ՀԿԽԸ, ՕՐՍՖԱՍ ՄԲ, ՅՈՒՆԻՄԵՖ և «Մեյվ ոդ չիլդրեն» Հայաստանյան գրասենյակների, հնչան նաև ՀՀ Կրթության և գիտության և ՀՀ Արտակարգ իրավիճակների նախարարությունների և ԱՌՆ ազգային պլատֆորմի միջև, ստեղծվեց հանձնախումը: Յունվարին տեղի ունեցավ հանձնախումի հանդիպում համայնքային մակարդակում, որին մասնակցեցին հոլիցիան բոլոր կողմերը: Հանդիպման ընթացքում յուրաքանչյուր կազմակերպություն ներկայացրեց իր ծրագրի արդյունքները, ձեռքբերումները, քաղածդասերը, ինչպես նաև խոսեց հետագա գործունեության մասին: Հաշվետու տարում ԱՀ տեղական և մարզային իշխանությունների հետ համատեղ մշակեց ԱՌՆ համայնքային մողել և տրամադրեց շահագործ կողմերին ազգային, մարզային և տեղական մակարդակում: Նկարահանվեց նաև տեսաֆիլմ, որտեղ ներկայացվեց ծրագրի հրականացման ամրող գործընթացը:

Վեց թիրախային համայնքներում, որպես կանխարգելման ծրագրի ստեղծվեց աղքահանության կենտրոնացված համակարգ: Նախ՝ թիրախային վեց համայնքների ընակինները՝ իրենց միջոցներով և տեղական իշխանությունների դեկավարությամբ, մաքրեցին բոլոր գետերի հոլոները, հակասելավային շրանցքները և աղտոտված բոլոր հասարակական վայրերը: Որից հետո համայնքներին տրամադրվեց 185 աղքարկեր, որոնք տեղադրվեցին նախապես սահմանված վայրերում: Համայնքաբետարանը տարեկան սպասարկման պայմանագիր կնքեց կոմիւնալ ծառայություններ մասուցող կազմակերպությունների և Ֆիզիկական անձանց հետ, ովքեր պարբերաբար աղքահանություն կիրականացնեն համայնքներում, որն իր հերթին խնդրին կապահովի երկարատև լուծում:

Ծրագրի **չորրորդ ուղղության** շրջանակներում, որն է՝ «Բնակչության շրջանում Աղետների ռիսկի նվազեցման և կիմայի փոփոխության վերաբերյալ իրազեկման մակարդակի բարձրացում», ԱՀ-ը տրամադրեց ծրագրի շրջանակներում մշակված և տպագրված ուսուցողական կյուրեր Երևանի փրկարար ծառայությամբ, որն էլ իր հերթին Երևանի տասը դպրոցներում նախաձեռնեց և իրականացրեց տարիական ուսումնավարժական և իրազեկման մակարդակի բարձրացմանն ուղղված միջոցառումներ, որոնց մասնակցեց նաև ԱՀ-ը: Հաշվետու տարում մշակվեց Ազգային ընկերության հաղորդակցության ռազմավարությունը:

Ծրագրի **հինգերորդ ուղղության** շրջանակներում, որն է՝ «Քարավային Կովկասու համագործակցության ընդլայնում», մի քանի կլոր սեղան-քննարկումներ կազմակերպվեցին համայնքային իշխանությունների, թթ անդամների և ընակըության մասնակցությամբ, որոնց ընթացքում ներկայացվեցին և

and Science, the Ministry of Emergency Situation and Armenian DRR National Platform/ARNAP foundation. On January Steering Committee was organized at community level with high level participants of all MoU parties. During the meeting each organization presented its project's results, achievements, lessons learned, as well as spoke about planned activities. NS jointly with regional and local authorities developed Community Based Disaster Risk Reduction Model and shared with national, regional and local stakeholders. Also project video was produced where the whole implementation process of project activities is presented.

As a mitigation project centralized garbage removal system was established in 6 targeted communities. First, 6 targeted communities' inhabitants with coordination of local authorities, cleaned by their means all river banks, mudflow channels and public places polluted by garbage in their area. After which, 185 garbage boxes were provided to communities and boxes were placed on preliminary defined locations. Moreover, community hall made an annual service agreement with communal service providing organizations and/or individuals who will regularly remove garbage from community which in turn ensures long term solution to this problem.

Within the framework of the fourth direction of the project, which is raising public awareness on DRR and Climate Change, NS provided educational materials developed and printed within the frames of the project to Yerevan Rescue Service department who initiated awareness raising activities and simulation evacuation in 10 schools of Yerevan, as well as participated in several events. Also, NS Communication Strategy was developed.

Within the framework of the fifth direction of the project, which is “Enhancing South Caucasus cooperation” several round table meetings were organized for presenting and discussing mid-term and final results, achievements of the project and lessons learned in each of 14 targeted communities with involvement of community authorities, community team members and inhabitants. Also, “Case Studies and Best Practices” Manual of the project was developed and shared with relevant stakeholders at country level. The Head of Disaster Management and Population Movement Department participated at the Global Platform for DRR meeting in Geneva held by UNISDR. During the meeting, being key note speaker, ARCS representative presented the NS experience in community education and awareness raising and its importance in community resilience during which several practical examples registered within the project were presented. Moreover, the head of Disaster Management and Population Movement Department participated in the Central Asia and Southern Caucasus regional workshop in Almaty. The workshop was organized by ECHO with the purpose to exchange information, highlight good practices and lessons learned.

թենարկեցին ծրագրի միջանկյալ և վերջնական արդյունքները, ծրագրի ձեռքբերումները և բաղաժ դասերը: Բացի այդ մշակվեց և երկրի մասշտարով համապատասխան շահագոփի կողմերին բաժանվեց ծրագրի վերաբերյալ «Նպատակային ուսումնասիրություն և լավագույն փորձ» խորագրով ձեռնարկը: ԱԿ/ԲՏ բաժնի ղեկավարը մասնակցեց Աղետների հիմքի նվազեցման միջազգային պլատֆորմի կողմից ժնկում կազմակերպված ԱՌՆ միջազգային ժողովին: Ժողովի ընթացքում, լինելով հիմնական գեկուցող, ՀԿԽԸ Ներկայացուցիչը Ներկայացրեց ԱՀ փորձը՝ համայնքներում կրթության և իրազեկման մակարդակի բարձրացման վերաբերյալ, ինչպես նաև շեշտեց համայնքների աղետներին դիմակայելու կարևորությունը և Ներկայացրեց ծրագրի ընթացքում գրանցված մի քանի գործնական օրինակներ: Բացի այդ ԱԿ/ԲՏ բաժնի ղեկավարը մասնակցեց Ալմաթայում կայացած Կենտրոնական Ազիայի և Հարավային Կովկասի տարածաշրջանային սեմինարին: Սեմինարը կազմակերպվել էր Եվրոպանձևաժողովի մարդասիրական օգնության և քաղաքացիական պաշտպանության հարցերով գլխավոր Վարչության կողմից, որի նպատակն էր տեղեկատվության փոխանակումը, լավագույն փորձի և քաղած դասերի Ներկայացումը: ԱԿ/ԲՏ բաժնի ղեկավարը Ներկայացրեց «Կառուցելք անվտանգ տեղական համայնքներ Հարավային Կովկասում» ծրագրի ձեռքբերումներն ու քաղած դասերը: Հաշվետու տարում Երևանում կազմակերպվեց Հարավային Կովկասի համագործակցության հանդիպում: Օրակարգում ընդգրկված էին՝ ծրագրի գործունեությունը, ձեռքբերումները, քաղած դասերը, առաջին և երկրորդ փուլերի մարտահրավերները, ծրագրի երրորդ փուլը, ինչպես նաև Հարավային Կովկասում ԱՌՆ ռազմավարության զարգացումը: Հաշվետու տարում տեղի ունեցավ նաև տարածաշրջանային հանդիպում Թրիլիսում: Օրակարգում ընդգրկված էին՝ ծրագրի գործունեությունը, ձեռքբերումները, քաղած դասերը, առաջին և երկրորդ փուլերի մարտահրավերները, ծրագրի երրորդ փուլը, ինչպես նաև Հարավային Կովկասում ԱՌՆ ռազմավարության զարգացումը:

Օգնություն Արմավիրի մարզի կարկուտից տուժած համայնքներին

2013 թ.-ի մայիսին տեղի ունեցած անսահմանեակ կարկուտոց վնասեց ՀՀ Արմավիրի մարզի կեսից ավելի համայնքների գրեթե ամրող թերթը: Յունիսին Կի/ԿՄ ՄՖ-ի Գրտակարգ հրավիճակներին արձագանքման հիմնադրամի ֆինանսավորմամբ ԱՀ մարդասիրական օգնություն (սնունդ և առաջին անհրաժեշտության պարագաներ) տրամադրեց Արմավիրի մարզի 14 ամենատուժած համայնքներին: ԱՀ-ը, հիմք ընդունելով կառավարության և ՀԿԽԸ-ի կողմից հաշվարկված կորուստները, հիմնական կարիքները հոգալու նպատակով 14 ամենատուժած համայնքների բնակչությունուն տրամադրեց 2090 սննի և հիգիենիկ փաթեթ: Ընդհանուր առմամբ 983 ընտանիք՝ 4020 մարդ, ստացավ մարդասիրական օգնություն: ԱՀ շարունակեց տրամադրել մարդասիրական օգնություն ՀՀ Արմավիրի մարզի կարկուտից տուժած բնակչությանը Ավստրիական և Դանիական Կարմիր խաչի ընկերությունների ֆինանսավորմամբ: Բարեկամաց համայնքի 72 ընտանիք՝ 198 մարդ, ինչ Նալբանդյան համայնքի 1085 ընտանիք՝ 2700 մարդ ստացան սննի կապոցներ: Բաշխման գործընթացի ժամանակ ԱՀ սերտորեն համագործակցեց մարզային և տեղական իշխանությունների

The head of DM/PM department presented ARCS achievements and lessons learned within “Building Safer Local Communities in South Caucasus” project. During reporting year South Caucasus Steering Committee and Cooperation Meeting was organized in Yerevan. Programme update and lessons learned, Challenges from phase one and two, Programme activities, Third phase of DRR programme, Strategic development for DRR in South Caucasus were included in the agenda. Also, regional meeting was organized in Tbilisi. Programme update and lessons learned, Challenges from phase two, Programme activities, Third phase of DRR programme, Strategic development for DRR in South Caucasus were included in the agenda.

Relief for affected by hail communities in Armavir

In May, an unprecedented hail destroyed almost the total yield capacity of more than half of the communities in RA Armavir region. In June IFRC's Disaster Relief Emergency Fund (DREF) supported the Armenian Red Cross Society in delivering immediate humanitarian assistance (food and basic non-food items) to 14 most affected communities of Armavir region. The ARCS based on the level of losses indicated by Government and ARCS assessments distributed 2,090 parcels of food and 2,090 hygiene parcels aimed to cover the basic needs of the beneficiaries in the 14 most affected communities. Overall, 4,020 people or 983 families received DREF support. During the distribution process, ARCS was actively cooperating with regional and local authorities. Moreover, ARCS regional branch volunteers as well as local people were actively assisting the distribution process, which was conducted in four days according to the schedule and was highly broadcasted by media.

Relief for affected by hail communities in Armavir

In May 2013, an unprecedented hail destroyed almost the total yield capacity of more than half of the communities in RA Armavir region. In June IFRC's Disaster Relief Emergency Fund (DREF) supported the Armenian Red Cross Society in delivering immediate humanitarian assistance (food and basic non-food items) to 14 most affected communities of Armavir region. The ARCS based on the level of losses indicated by Government and ARCS assessments distributed 2,090 parcels of food and 2,090 hygiene parcels aimed to cover the basic needs of the beneficiaries in the 14 most affected communities. Overall, 4,020 people or 983 families received DREF support. NS continued providing humanitarian assistance to affected communities of RA Armavir region by financial support of Austrian and Danish Red Cross Societies. 72 families or 198 people of Bambakashat community, as well as 1085 families or 2700 people of Nalbandyan community have received food parcels. Dur-

հետ: Չորս օր տևած բաշխման գործընթացին, որը հեռարձակվեց ՇԼՍ-Ներով, ակտիվություն մասնակցեցին ՀԿԽԸ մարզային մասնաճյուղի կամավորները, ինչպես նաև տեղի ընակիները:

Կլիմայի արևելյան հարթակ

2013 թվականին ԱՀ-ը սկսեց իրականացնել «Կլիմայի արևելյան հարթակ» ծրագիրը, որը ֆինանսավորվում է Եվրոպական միության, Ավստրիական զարգացման գործակալության, Ավստրիական Կարմիր խաչի ընկերության և Բնության համաշխարհային հիմնադրամի կողմից: Ծրագրի հիմնական նպատակն է նպաստել կլիմայի փոփոխության ոլորտում քաղաքականության ձևավորմանը, քաղաքացիական հասարակական կազմակերպությունների զարգացմանը Արևելյան Գործընկերության երկրներում, ինչպես նաև կլիմայի փոփոխության և բնապահպանական ոլորտում քաղաքականության առաջընթացին:

Դաշվետու տարում ստեղծվեց «Կլիմայի հայկական հարթակի» ցանցը, որում ընդգրկված են բնապահպանական, կլիմայի փոփոխության, երիտասարդական և այլ ոլորտներում գործող ավելի քան 20 ակտիվ հասարակական կազմակերպություններ: Ստորագրվեց փոխըմբռնման հուշագիր ԱՀ-ի և «Կլիմայի հայկական հարթակ» ցանցի միջև՝ կլիմայի փոփոխության հայտարկության ոլորտում միասին բարձրացնելու հրագեկման մակարդակը, ամրապնդելու արդյունավետ երկխոսությունը պետական մարմինների հետ, ինչպես նաև համագործակցելու ՀԿ-ների և համապատասխան պետական կառուցյան հետ:

Կազմակերպվեց երկորյա հանդիպում բնապահպանական և կլիմայի փոփոխության քաղաքականության խնդիրները քննարկելու, ինչպես նաև հուշիս սկզբին կայանալիք «Կլիմայի հայկական հարթակ» ցանցի աշխատանքներին նախապատրաստվելու համար: Այսուհետև, կազմակերպվեց երկու սեմինար՝ կլիմայի փոփոխության քաղաքականության առաջնայնությունների վերաբերյալ: Սեմինարի ընթացքում քննարկվեցին ՀԿ-ների հնարավոր ներդրումները և կարողությունները՝ ուղղված «Կլիմայի հայկական հարթակ» ցանցի զարգացման ու ընդլայնմանը: Թեժ քննարկումների և բանակենքի արդյունքում ընտրվեցին հինգ առաջնային ոլորտներ կլիմայի խոցելիության գնահատման իրականացման համար, մասնավորապես՝ Աղետների ռիսկի նվազեցում, առողջապահություն, գյուղատնտեսություն, էկոհամակարգեր և ջրային ռեսուրսներ: Բացի այդ մասնակիցները պատրաստակամություն հայտնեցին՝ մասնակցելու Կենց գելույցի պատրաստման գործընթացին՝ թեմատիկ ուսումնասիրություններ պատրաստելով յուրաքանչյուր ընտրված ոլորտի համար: ՀԿԽԸ-ի և «Կլիմայի հայկական հարթակ» ցանցի միջև փոխըմբռնման հուշագիր ստորագրելու, ինչպես նաև Կենց գործընթացին և ներկայիս փոխը ներկայացնելու նպատակով Շաղկաձորում կազմակերպվեց երկորյա հանդիպում: Կլիմայի փոփոխության հայմանալոյականության վերաբերյալ մարդկանց իրագեկման մակարդակը բարձրացնելու նպատակով «Կլիմայի հայկական հարթակ» ցանցը Կայոց Զորի մարզի 12 դպրոցներում կազմակերպվեց նկարչական մրցույթներ: Նախքան մրցույթները թիրախային 12 դպրոցների 24 ուսուցիչների համար կազմակերպվեց հասովկ դասընթաց կլիմայի փոփոխության հարմարվողականության թեմայով: Այսուհետև ուսուցիչներն իրենց դպրոցների երկրորդից իններորդ դասարանների աշակերտների համար անցկացրեցին նույնատիպ դասընթացներ: Բոլոր

ing the distribution process, ARCS was actively cooperating with regional and local authorities. Moreover, ARCS regional branch volunteers as well as local people were actively assisting the distribution process, which was conducted in four days according to the schedule and was highly broadcasted by media.

Climate Forum East

In 2013 NS started implementing “Climate Forum East” project which is co-funded by the European Union, Austrian Development Agency, the Austrian Red Cross Society and World Wide Fund for Nature. The main objective of the project is to contribute to global policy making processes on Climate Change, to Civil Society development in Eastern Partnership (EaP) countries, to advance EaP political priorities in the area of environment governance and climate change.

Within the reporting year “Armenian Climate Forum” Network was developed which includes about 20 active NGOs working in the field of environment, climate change, youth, etc. Moreover, NS signed MoU with the “Armenian Climate Forum” Network aiming to jointly advocate and influence decision makers on necessity of climate change adaptation, raise awareness on necessity of climate change adaptation decision makers and general public, coordinate and cooperate between Civil Society organizations and relevant governmental institutions in the field of climate change adaptation, etc.

Two day meeting was organized to discuss Environmental and Climate Change Policy issues and prepare for initiating Armenian Climate Forum national platform in the beginning of July. The presentations were followed by hot debates among participants over presented topics which was considered as a positive signal for establishment of “Armenian Climate Forum” Network.

Following this event, two national workshops on CC policy priorities has been organized. During the Policy priority workshop capacities and possible contribution for developing and enhancing the Armenian Climate Forum Network have been discussed. Moreover, as a result of tough discussions and debates five policy priorities, namely Disaster Risk Reduction, Health, Agriculture, Ecosystems and Water Resources for conducting Climate Vulnerability Assessment (CVA) have been identified. Furthermore, the participants expressed readiness to contribute to the process of CVA by preparing Case Studies for each selected policy area. For signing Memorandum of Understanding between ARCS and “Armenian Climate Forum” network as well as for presenting the CVA process and its current stage, two day meeting was organized in Tsaghkadzor. In order to raise people’s awareness level on CCA “Armenian Climate Forum” network organized drawing competitions at 12 schools of Vayots Dzor region. Before conducting drawing, ToT was organized

դրագի շրջանակներում տպագրված «Կիմայի փոխիխության հարմարվողականությունը» խորագործ բուկետներ, ինչպես նաև անհրաժեշտ գրենական պիտույքներ և նկարչական պարագաներ: Վրոյնը նրան ըստրվեց 3 հաղթող նկար (ընդհանուր 36 նկար) յուրաքանչյուր դպրոցի և հաղթող աշակերտները պարզեւատրվեցին խրահուսական մրցանակներով: Մշակվեց և տպագրվեց ծրագրի տարեկան օրացույցը, որը ներառում է ոչ միայն երեխաների նկարները, այլև ցանցի անդամ կազմակերպությունների լոգոները և կիմայի փոխիխության ուղղված հաղորդագրությունները, ինչև էլ ապահովում է «Կիմայի արևելյան հարթակ» ցանցի և «Կիմայի հայկական հարթակ» ծրագրի տեսանելիությունը:

Ակաների և պատերազմի այլ պայմանագրի մասցրդներից տուժածների և նրան կարիքների վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում՝ Հայաստանում

2013թ.-ին ԱՀ-ու սկսեց իրականացնել «Ակաների և պատերազմի այլ պայմանագրի մասցրդներից տուժածների և նրան կարիքների վերաբերյալ տվյալների հավաքագրում՝ Հայաստանում» ծրագիրը՝ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ֆինանսավորմամբ: Ծրագրի հիմնական նպատակն է հավաքագրել, կենտրոնացնել և վերլուծել ականերից տուժածների տվյալները ու կարիքները տեղեկատվական կառավարման համակարգի միջոցով և հասանելի դարձնել շահագործի կողմերին: Կառավարության օժանդակություն ՅԿՆԸ դերից քայլ, ծրագիրը թույլ կտա հոգալ ականերից տուժածների կարիքները և խթանել նրանց սոցիալ-հոգեբանական վերահստեղությունը հասարակության մեջ: Ծրագրի ավարտին 400 տուժածներից և նրանց ընտանիքների անդամներից հասովով համակարգով մշակված հարցաթերթիկների միջոցով կիսավարագրվի տեղեկատվություն, որու էլ իր հերթին կընձեռի հնարավորություն՝ պատշաճ կերպով հոգալու նրանց կարիքները կառավարության կողմից: Յաշվետու տարում ՀՀ բոլոր մարզերում հարցաթերթիկները լրացվել և հավաքագրվել են:

Աջակցություն սիրիական հերիահայերին

ԱՀ-ու 2013թ. հոկտեմբերից 2014թ. հունիսին ընկած ժամանակահատվածում Ավաստիայի զարգացման գործակալության ֆինանսավորմամբ և Ավաստիական Կարմիր խաչի ընկերության օժանդակությամբ, իրականացնում է «Աջակցություն սիրիական հերիահայերին» ծրագիրը: Ծրագիրը նպատակ ունի նպաստել Սիրիայի քաղաքացիական պատերազմի հետևանքով Հայաստան տեղափոխված սիրիական կենսապայմանների բարելավմանը: Ծրագրում ներգրավված է 300 սիրիական ընտանիք, ընդհանուր առմամբ՝ 1235 մարդ: Յաշվետու տարում 300 ընտանիքներին տրամադրվել է հիգիենիկ պարագաների կապցուեր՝ յուրաքանչյուր ընտանիքին մեկ կացոց: Ծրագրին իրականացվում է՝ սերուրուն համագործակցելով ՀՀ Սփյուռքի նախարարության, Պետական միզնացիոն գործակալության, «Սիրիական հիմնախնդիրները համակարգող կենտրոն» ՀԿ-ի, «Զքաղվածության պետական ծառայություն» գործակալության հետ:

for 24 teachers from targeted 12 schools on Climate Change Adaptation. Afterwards the teachers conducted training on CCA at their schools with the pupils from 2-9 grades. Moreover, all schools have been provided with brochures titled "Climate Change Adaptation" developed within the frame of the project, as well as with relevant stationeries and drawing materials. As a result, 3 drawings from each 12 school (totally 36 drawings) have been selected and awarded with incentive prizes. Also, project annual calendar was developed and printed which includes not only children drawings, but also logos of the Network member organizations and their relevant messages on Climate change issue, thus ensuring visibility of the Armenian Climate Forum Platform and the Climate Forum East Project.

Mines and Explosive Remnants of War/EPW Victims Causality and Needs Data Collection in Armenia

In 2013 NS started implementing "Mines and Explosive Remnants of War/EPW Victims Causality and Needs Data Collection in Armenia" project funded by the International Committee of the Red Cross. The main objective of the project is to collect, centralize, analyze mine/ERW casualty data and victim needs through the Information Management System for Mine Action (IMSMA) and make it available to the interested stakeholders. Besides, the ARCS's positioning and fulfilling its auxiliary role to authorities, the activity will help meeting the needs of mine/ERW victims and support their socio-economic reintegration into society. After the project the needs of 400 mine/ERW victims and their families will be better understood through the collection and the systematization of IMSMA questionnaires in view of the establishment of an adequate response to their needs by the Armenian authorities. Within the reporting year the collection of IMSMA questionnaires have already been carried out in all regions of Armenia.

Relief for Syrian Armenians

NS by the finance of Austrian Development Agency and with the support of Austrian Red Cross Society started implementing "Relief for Syrian Armenians" project, from October 2013 to June 2014. The main objective of the project is to contribute in enhancing livelihood conditions of Syrian Armenians in Armenia. 300 Syrian Armenian families are involved in the project: overall, 1235 people. Within the reporting year vulnerable families have been provided with hygiene parcels. The project is implemented in close cooperation with the RA Ministry of Diaspora, "State Migration Service", "Center for Coordination of Syrian Armenians' Issues" NGO, "State Employment Service Agency" and National Centre of Development of Small and Medium businesses.

Բնակչության տեղաշարժ

Հայակական Կարմիր խաչի ընկերությունը (ՀԿԽԸ) Բնակչության տեղաշարժի (ԲՏ) ուղղության շրջանակներում իրականացնում է ՀՀ-ում ապաստան հայցողներին և փախստականներին առաջնային մարդասիրական, բժշկական, սոցիալ-հոգեբանական աջակցություն և իրավաբանական խորհրդատվության տրամադրում, սահմանային վերահսկողության իրականացում, փախստականների մեծածավալ ներփակում դեպքում վաղ ազդարարման համակարգի ստեղծում, փախստականների ինտեգրմանը նպաստող գործունեություն ծավալում: ՀԿԽԸ-ն ակտիվորեն մասնակցում է նաև ՀՀ-ում թրաֆիքների կանխարգելմանը և դրա դեմ պայքարին:

Փախստականների ընդունում և ինտեգրում

2013 թ. ընթացքում ՀԿԽԸ-ի բնակչության տեղաշարժի ուղղությունը շարունակել է իր գործունեությունը փախստականներին և ապաստան հայցողներին աջակցության ոլորտում՝ ՄՂԿ-ի Փախստականների գերազույն համանակատարի գրասենյակի կողմից Ֆինանսավորվող «Փախստականների ընդունում և ինտեգրում» ծրագրի շրջանակներում:

Ծրագրի շրջանակներում շահառուներին տրամադրվել է խորհրդատվություն և կողմնորոշում՝ սոցիալական, աշխատաքի տեղավորման, առողջապահական և իրավական հարցերում: Իրականացվել են մի շարք ծրագրեր, որոնցից է «Եկամուտը խրանող գործունեության» ծրագիրը, որի արդյունքում 88 շահառուներ ստացել են իրենց անհրաժեշտ գործիքները սեփական գործ սկսելու կամ այս բարեկամելու համար: Ըստրված շահառուներին անցել են նաև վերապատրաստում՝ Հայաստանում սեփական գործ սկսելու վերաբերյալ:

Տարվա ընթացքում «Փախստականների ընդունում և ինտեգրում» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպությունը համապատասխան բայցեր ձեռնարկեց շահառուների կարիքներին պատճեն առաջանաբերելու համար: 2000-ից ավելի շահառուներ ստացան խորհրդատվություն և ուղղորդում: Տարվա՝ ընթացքում 149 կանայք ստացել են հիգիենիկ պարագաներ, 6 ընտանիքներ՝ կենսադաշտ պարագաներ, հաշմանդամներին տրվել են լսողական և հենաշարժողական սարքեր, 38 շահառուներ ստացել են ավելցություն: Անավել կարիքավորներին տրամադրվել է առավելագույնը 15 հազար դրամի օժանդակություն՝ հիմնական կարիքների կամ տրամադրության ծախսերի համար:

Աջակցություն է ցուցաբերվել նաև երեխաներին՝ 18 երեխաներ ստացել են մանկական սայլակեր, մինչև 2 տարեկան 30 երեխա ստացել են մանկական հիգիենիկ պարագաներ, ինչ 20 երեխա՝ 6 ամիս ստացել են մանկական կաթի կտրոն: Օժանդակություն է ստացել նաև 97 դպրոցականներ՝ 50.000-ական դրամի տեսքով՝ դպրոցական պարագաներ, կոշիկ և հագուստ գնելու նպատակով: 50 փախստական և սիրիահան երեխաներ ստացել են հագուստի գլւման, ինչ 104 ապաստան հայցողներ և փախստականներ՝ ծմեռային հագուստի և կոշիկի գլւման կտրոններ:

Առանձ, երիտասարդ կամավորների օգնությամբ, ՀԿԽԸ-ն կազմակերպեց ճամբար՝ ընդգրկելով սիրիահայերի և փախստականների երեխաներին:

Population movement

The Population Movement direction of the Armenian Red Cross is providing asylum seekers and refugees in RA with basic humanitarian, medical, psychosocial assistance and advocacy. The direction is also implementing regular border monitoring, establishes an Early Warning System in case of a massive refugee influx and is involved in activities aimed at integration of refugees, as well as prevention and fighting against trafficking in RA.

Refugee Reception and Integration

During 2013 ARCS Population Movement direction continued its activities in supporting refugees and asylum seekers in the frame of “Refugee Reception and Integration” project funded by the UN High Commissioner of Refugee Agency.

In the frames of the project beneficiaries were provided with advice and guidance to social, employment, health and legal matters. Number of projects have been implemented, one of which was “Income generating activities” program. 88 beneficiaries have received necessary tools and equipment to start their own business or to improve it. Selected beneficiaries participated in the trainings to start their own business in Armenia.

During the year, in the frame of “Refugee Reception and Integration” program the organization took appropriate steps to meet the needs of beneficiaries. More than 2,000 beneficiaries have received advice and guidance. During the year, 149 women have received hygiene products, 6 families were provided with household utensils, disabled people were given hearing and mobility devices, 38 beneficiaries received glasses. Most vulnerable people were provided with assistance up to 15.000 AMD for transportation expenses or basic needs.

Children also were in the focus, 18 children have received wheelchairs. 30 children up to 2 years were provided with children’s hygiene products, and 20 children for 6 months provided children’s milk coupons. 97 schoolchildren also got support 50,000 AMD each for school accessories, shoes and clothes. 50 Syrian refugee children have received coupons for purchasing clothes and 104 asylum seekers and refugees winter clothing and shoes purchase coupons.

In summer, with the help of young volunteers, ARCS organized a tent camp, where Syrian Armenian children were also involved.

In the frames of “Refugee Reception and Integration” project, Children’s corner was opened in Reception Center for Asylum Seekers. Information meetings were organized in Darbnik and Reception Center for Asylum Seekers, First aid, tuberculosis and HIV / AIDS prevention training sessions were conducted for beneficiaries.

«Փախստականների ընդումում և ինտեգրում» ծրագրի շնորհիվ Ապաստան հայցողների հասողական կացարանում բացվեց մանկական սենյակ:

Կազմակերպվել են բազմաթիվ տեղեկատվական հանդիպումներ՝ Դարձնիկում և Ապաստանում հայցողների հասողական կացարանում, շահառուների համար անցակցվել են Արագիսի օգնության, տուբերկուլյոզի և ՄԻՎՎ/ԶԻՎՀ կանխարգելման դասընթացներ:

Աջակցել առավել կարիքավորներին

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը 2013թ.նոյեմբերից մինչև 2014թ. մայիսն իրականացրել է «Աջակցել ամենախոցելիներին», ծրագրով, որը ֆինանսավորվել է Հայաստանում Ամերիկյան դեսանատան կողմէց: Ծրագրի նպատակն էր աջակցել 30 ամենախոցելի սիրիահայ ընտանիքներին՝ սեփական գործ սկսելու:

Ծրագրի շրջանակներում ըստվել են փոքր բիզնեսի 30 սիրիահայ ընտանիքների նախագծեր: Ըստրված շահառուները կստանան համապատասխան գործիքներ ու սարքավորումներ՝ շահույթը պահովող գործունեություն իրականացնելու համար և կմանակցեն սկսնակների համար բիզնեսի դասընթացների:

Դասընթացները կօգնեն նրանց համապատասխան գիտելիքներ և հմտություններ ձեռք բերել Հայաստանում բիզնես սկսելու համար: Կընսարկվեն իրավական և տնտեսական հարցեր:

Փախստականների գերմանական ակադեմիական նախաձեռնություն (ՓԳԱԱ) կրթաթոշակային ծրագիր

Հայկական կարմիր խաչի ընկերությունը ՄԱԿ-ի Փախստականների հարցերով գերազույն հանձնակատարի գրասենյակի ֆինանսական աջակցությամբ իրականացրել է «Փախստականների գերմանական ակադեմիական նախաձեռնություն» (ՓԳԱԱ) կրթաթոշակային ծրագիրը, որին պատասխան էր այցացել կախստական երիտասարդներին, ստանուու բարձրագույն և մասնագիտական կրթություն Հայաստանի բուհերում և քոլեջներում:

Ծրագրի շրջանակներում փախստականի կարգավիճակ ունեցող 3 ուսանողներ, ըստ իրենց ակադեմիական առաջախնդրային և ֆինանսական խոցելիության աստիճանի, ստացել են ֆինանսական աջակցություն, ինչպես նաև՝ հորիզոնատվություն կրթական ոլորտին առնչվող հոգեցրում: Այդինու նրանք հնարավորություն են ստանում ինտեգրվել հայ հասարակության ու շարունակել կրթությունը:

ՓԳԱԱ կրթաթոշակը ներառել է ոչ միայն ուսանողի ուսման վարձը, այլև ամսական նպաստ, որը տրամադրվում է ապրուստի, գրենական պիտույքների և տրանսպորտի ծախսերը հոգալու համար: Ծրագրի սկզբից մինչ օրս արդեն օժանդակություն է ստացել մոտ 20 ուսանող, որոնք գտնվում են Հայկական կարմիր խաչի ընկերության և ՄԱԿ-ի Փախստականների հարցերով գերազույն հանձնակատարի գրասենյակի մշտական ուժադրության ներք: Նրանց առաջախնդրությունը և ինիցիները պարբերապար դժուարակվում են թե ուսանողների կացության վայրում, թե ուսումնական հաստատություններում:

Հայկական կարմիր խաչի ընկերությունը Հայկական կամավորական կորպուսի և Հայաստանի՝ Միավորված զարդերի կազմակերպության ասոցիացիայի հետ համատեղ կազմակերպել է անզերեն լեզվի դասընթացներ, որոնք անցկացվել են ամերիկահայ, իտալացի և ռումին կամավորների կողմէց: Խմբերում ընդորված են նաև տեղացի երիտասարդներ, ինչի շորովհետ դասընթացը ներառում է նաև ինտերնատական բարերարական անցկացությունը և անցկացվել են նաև՝ համայնքում երիտասարդների դերի, բարձրագույն կրթության, շշակա միջավայրի, ինքնորմացիոն տեխնոլոգիաների և այլ թեմաների շուրջ:

Empower the most vulnerable

Armenian Red Cross Society is implementing “Empower the most vulnerable” project funded by USA Embassy in Armenia from November 2013 till May 2014. The aim of the project is to support 30 most vulnerable Syrian-Armenian families to startup income generating activity.

In the frame of the project business projects of 30 Syrian Armenian families were selected. The beneficiaries will receive necessary tools or equipment for their income generating activity and participate in business startup training. The training will help them to get knowledge and skills how to start business in Armenia. Legal and economic issues will be covered.

Albert Einstein German Academic Refugee Initiative (DAFI) scholarship program

The Armenian Red Cross Society together with the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) has implemented the Albert Einstein German Academic Refugee Initiative (DAFI) scholarship program which aims at supporting refugee youth, men and woman to get higher and professional education in the universities and colleges of Armenia.

In frames of the program, 3 refugee students based on academic excellence and vulnerability criteria, received scholarships, as well as consulting in the field of education in order to integrate in the Armenian society and continue their studies.

DAFI scholarship includes not only the tuition fee of the student, but also monthly allowance to cover expenses for living, local travel as well as student supplies. Within the program, about 20 students have already received support. Their problems but also their academic progresses are under constant attention and monitoring by the ARCS and the UNHCR both at their homes and study institutions.

ARCS, together with the Armenian Volunteer Corps and the Armenian United Nations Association has organized English language courses, which were conducted by American-Armenian, Swedish-Italian and Romanian volunteers. The groups also included local youths adding the integration component to the classes.

Together with a number of United Nations offices in Armenia, but also KASA Swiss humanitarian foundation a series of trainings were prepared and hold for the refugee youth on topics including, but not limited to the role of youth in communities, higher education, stress and time management as well as information technologies.

SympaTec

ԱՌԱՋԻՆ ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԿԽԸ Առաջին Օգնության Ուսումնամեթոդական Կենտրոնի (ԱՕՄԴԿ) գործունեության հիմնական նպատակն է
բնակչության խոցելիության նվազեցումը տարբեր աղետների
և դժբախտ պատահարների նկատմամբ՝ առաջին օգնության գիտելիքների տարածման միջոցով

FIRST AID

The main goal of the First Aid Training Methodology Center (FATMC) of the Armenian Red Cross Society (ARCS) is decrease the vulnerability of the population towards different types of disasters and accidents by disseminating First Aid knowledge and skills

Գործունեության ոլորտները

ՀԿԽԸ Արաջին օգնության ուսումնամեթոդական Կենտրոնը ԱՕ գիտելիքներ և հմտություններ է տարածում բնակչության տարբեր խավերի և տարիքային խմբերի շրջանում, իրականացնում է ԱՕ սպասարկում զանգվածային միջոցառումների ժամանակ, ինչպես նաև ծավալում գործունեություն՝ ուղղված առող սերնի անվտանգ վարքագիծ ձևավորմանը:

Կենտրոն իրականացնում է ԱՕ Եվրոպական Խորհրդատվական Կենտրոնի շահանիշներին համապատասխանող առաջին օգնության (ԱՕ) և անվտանգ վարքագիծ դաստիարակման (ԱՎԴ) դասընթացներ և սեմինարներ տարբեր տարիքային և մասնագիտական խմբերի համար:

Տարվա նվաճումը

2013թ. հունիսի 13-16-ը մասնակցելով Ավստրիայի Վելս քաղաքում կայացած ԱՕ Եվրոպական 27-րդ առաջնությանը (FACE-2013) ՀԿԽԸ հավաքականը գրավել է 5-րդ տեղը՝ 11 տարի շարունակ տեղ գտնելով Եվրոպական լավագույն ԱՕ խմբերի տասնյակում՝

ԱՕ դասընթացներ

2013-ին իրականացվել են դասընթացներ և սեմինարներ Հայաստանի թևակշության, ՀԿԽԸ կամավորների, ինչպես նաև տարբեր կազմակերպությունների աշխատակիցների համար:

Ընդհանուր առմամբ 2013 թվականի ընթացքում կենտրոնը իրականացրել է 50 դասընթաց և սեմինար, որոնց մասնակցել է շուրջ 1070 մարդ:

Առաջին օգնության դասընթացներ ՀՀ սահմանամերձ գյուղերի բնակիչների համար

Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի (ԿԿՄԿ) օժանդակությամբ «Առաջին օգնության հիմունքների» 6 դասընթաց է իրականացվել ՀՀ Տավուշի և Սյունիքի մարզերում: Դասընթացներին մասնակցել է 79 մարդ:

Առաջին օգնության դասընթացներ ՀՀ հեռավոր համայնքների բնակիչների համար

Ծրագրին իրականացվում է Գերմանական Կարմիր խաչի Բարեն-Վյուրտեմբերգի երկրամասային կազմակերպության և «Բարեն-Վյուրտեմբերգ» հիմնադրամի օժանդակությամբ: Ծրագրի շրջանակներում 2013թ. ընթացքում իրականացվել է 10 ԱՕ դասընթաց, որոնց ընդհանուր առմամբ մասնակցել է 143 մարդ:

ԱՕ իրահանգիչների նախապատրաստում

2013թ. ԿԽՄԿ-ի օժանդակությամբ իրականացվել է ԱՕ իրահանգիչների նախապատրաստման դասընթաց: Դասընթացին մասնակցել են ՀԿԽԸ 18 կամավոր, որոնցից 16-ը որպես վարչական աշխատանքներում:

2013թ. Գերմանական Կարմիր խաչի մասնագիտներն իրականացրել են ԱՕ իրահանգիչների վերապատրաստման սեմինար, որը բաղկացած էր 2

The Spheres of Activities

The ARCS FATMC disseminates FA knowledge and skills in different groups of population, provides FA treatment at mass gatherings as well as engages in promoting Safe Behavior (SF) among the growing generation.

The FATMC holds trainings and seminars on FA and SB for people of different age and occupational groups in accordance with European standards Advisory Centre guidelines on First Aid.

The Achievements of the Year

During the 27-th First Aid Convention in Europe (FACE-2013) in Wels, Austria, which was held on July 13-16 in 2013, the ARCS FA National team took the fifth place and thus continued to be among the best European teams over the last eleven years.

First Aid Trainings

In 2013, trainings and seminars were held for the population of Armenia, ARCS volunteers as well as employees of different organizations. Overall, during the year, the FATMC held 50 trainings and seminars attended by more than 1070 people.

First Aid Trainings for the RA Population of Borderline Communities

With the support of the International Committee of the Red Cross, six trainings on “Basic First Aid” were held in Tavoush and Syunik regions. The trainings were attended by 79 people in total.

First Aid Trainings for the RA Population of Borderline Communities.

The project is implemented by the aid of German Red Cross “Baden-Wurttemberg” Regional Organization “and “Baden-Wurttemberg” Fund. In 2013 in the frames if the program 10 FA seminars were held attended by 143 people.

FA Instructor Trainings

In 2013, with the support of The ICRC has assisted in the preparation of the FA instructors training course. ARCS 18 volunteers participate in trainings, 16 of them were qualified as FA Instructors. These volunteers were involved in the FATMC works.

In 2013 German Red Cross specialists held training seminars for instructors, which were consisted of 2 parts: “Organization and Facilitation of Trainings” and “Resuscitation Modern Standards”. Seminars were attended by 20 FA instructors.

մասից՝ «Դասընթացների կազմակերպում և վարում» և «Վերակենդանացման ժամանակակից չափանիշներ»: Սեմինարին մասնակցել է ԱՕ 20 հրահանգի:

Ֆուլբրողի խաղերի սպասարկում

2013 թ. ՖԻՖԱ-ի և ՈՒԵՖԱ-ի շրջանակներում Երևանում կայացած բոլոր խաղերի ընթացքում ԱՕ խմբերը հրականացրել են ԱՕ ծառայություն:

Միջազգային համագործակցություն

- Այս տարվա ընթացքում ՀԿԽԸ մասնագետներն իրականացրել են հրահանգիչների նախապատրաստման 1 դասընթաց Ղազախստանի Կարմիր Մահիկի մասնագետների համար:
- Առաջին օգոստյան բաժինի Ներկայացուցիչը մասնակցել է 2013թ. սեպտեմբերի 19-21-ը Բուլղարիայի Բուրգաս քաղաքում տեղի ունեցած ԱՕ կրթության Եվրոպական համացանցի հանդիպմանը:
- ԱՕ բաժին 2 Ներկայացուցիչ մասնակցել են դեկտեմբերի 12-16 ԱՕ մասնագետների նախապատրաստման սեմինարին՝ մեկը որպես վարող մասնագետ, իսկ մյուսը՝ որպես սեմինարի մասնակից: Սեմինարը կազմակերպվել էր ԱՕ կրթության Եվրոպական համացանցը և Կի Միջազգային ֆեդերացիան:

ԱՕ գիտելիքների տարրածում ՉԼՍ-ներում

Նախապատրաստվել և եթեր է հեռարձակվել մի քանի հեռուստատեսային հաղորդում, որուց նպատակն էր մարդկանց ծանոթացնել ԱՕ ցուցաբերման տարրական քայլերին:

Բաժնի տարվա շահառուների թիվը - ավելի քան 1000 մարդ:

Football Event Service

In 2013, FA teams provided FA service during all the football events in Yerevan within the scope of FIFA and UEFA.

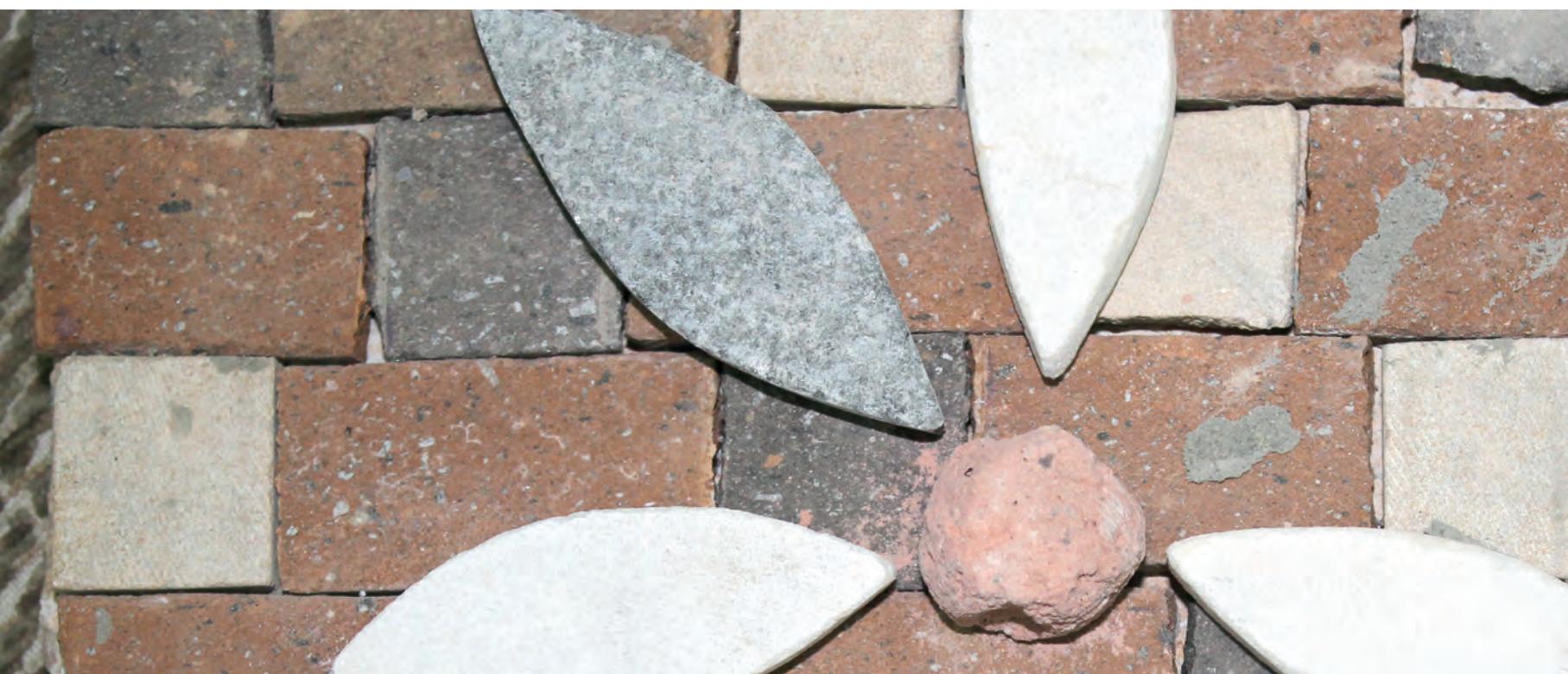
International Cooperation

- In 2013 ARCS specialists held one seminar for the specialists of Kazak Red Crescent on preparing FA instructors.
- In 2013 September 19-21 FA department representative participated in FA Educational European Network Meeting in Burgas.
- On December 12-16, 2 representatives of FA department participated in FA training seminars, one as specialist and the other as participant. Seminar was organized by FA Educational European Network and IFRC.

Dissemination of First Aid Knowledge through Mass media

Several programs were prepared and broadcasted aimed at making people aware of FA basics

The Number of Beneficiaries – over 1000

«ՈՐՈՆՈՒ» ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության «Որոնում» ծառայության գործունեությունն ուղղված է բնակչության տեղաշարժի արդյունքում կազմալուծված ընտանիքների վերամիավորմանը, պատերազմների, աղետների և հակամարտությունների հետևանքով անհայտ կորածների որոնմանը և գոհվածների շիրիմների վայրը հաստատող փաստաթղթերի հայտնաբերմանը, Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմի ընթացքում տարհանված, գերության մեջ և հարկադիր աշխատանքային գաղութներում գտնվելու փաստը հաստատող փաստաթղթերի որոնմանը և հատկացմանը

TRACING SERVICE

The Armenian Red Cross Society Tracing Service is dedicated to tracing and restoration of family links lost through population movement, searching of notifications confirming the place of the grave of the victims of war, conflict and disasters, tracing or assistance in the tracing of documents confirming that a person was subjected to evacuation, captivity, forced departure or forced labor during Second World War

2013թ. ընթացքում Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության «Որոնում» ծառայությունը ստացել է ավելի քան 50 որոնման հայտ: Կատարված աշխատանքների շնորհիվ փակվել է 22 հայտ, որոնցից 14-ը ստացել է դրական, իսկ 8-ը՝ բացասական արդյունք:

Պատրաստվել և եթեր է հեռարձակվել սոցիալական հոլովակ, որը մեծապես նպաստել է «Որոնում» ծառայության լուսաբանմանը:

Կյոր-սեղան հանդիպում՝ Նվիրված Որոնում ծառայության խնդիրներին

Դեկտեմբերի 16-ին Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության գրասենյակում տեղի ունեցավ կյոր-սեղան հանդիպում, որը Նվիրված էր ընկերության Որոնում ծառայության խնդիրներին:

Հանդիպմանը ներկա էին ոլորտում գործող պետական, միջազգային և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ՝ ՀՀ Սփյուռքի, Արդարադատության և Վրտակարգ իրավիճակների նախարարություններից, ՔՎԳ-ից, Ռատիկանության ԱՎԿ-ից, Միգրացիոն պետական ծառայությունից, ՄԱԿ-ի փախստականների գերազույն հանձնակատարի գրասենյակից, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեից:

Կյոր-սեղան հանդիպման նպատակն էր պետական համակարգին ու այլ շահագրգիռ կողմերի ներկայացուցիչներին մասնամասն տեղեկատվություն տրամադրել և պարզաբանել Որոնում ծառայության գործառություններն ու գործունեության շրջանակը:

Կյոր - սեղան հանդիպման ընթացքում ներկայացվեցին ՀԿԽԸ ուղղությունները, Որոնում ծառայության գործունեությունը, Ընտանեկան կապերի վերականգնման ռազմավարության երեք հիմնական նպատակները, Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի, Կարմիր խաչի ու Կարմիր մահիկի միջազգային ֆետերացիայի և Ազգային ընկերությունների դերն այդ բնագավառում: ԿիՄԿ Որոնման պատասխանառու Սուսաննա Գասպարյանը ներկայացրեց Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի Որոնում ծառայության գործունեությունը, առանձնահատկություններն ու տարրերությունները:

Մասնակիցների կողմից հարցեր տրվեցին Որոնում ծառայության գործընթացների, վիճակագրական տվյալների, հայտերի բնույթի, Վերջին զարգացումների ու միտումների վերաբերյալ: Բոլորն ել նշեցին, որ նման հանդիպումները մեծապես նպաստում են հետագա համագործակցության ամրապնդմանը ու գործընթացների բարելավմանը:

Անհայտ կորածների մինչմահու տվյալների հավաքագրում

Ղարաբաղյան հակամառության հետևանքով կա դեռևս 4565 անհայտ կորած անձ, որոնցից 407-ի վերաբերյալ Հայաստանում բացվել են որոնման հայտեր: ԿիՄԿ-ի պատվիրակությունն անցկացրել է տարրեր գլահատումներ և եկել այն եղուակացության, որ նույնիսկ 17 տարի անց անհայտ կորածների ընտանիքներն (ԱՎԸ) ունեն տնտեսական, իրավական, հոգեբանական և կամ սոցիալական կարիքներ:

2008-2009թթ. ընթացքում ՀԿԽԸ-ն և ԿիՄԿ-ն հաջողությամբ իրականացրել են «Անհայտ կորածների մինչմահու տվյալների հավաքագրում» (ՄՄՏ)

During 2013, the Armenian Red Cross Society Tracing Service received more than 50 cases. 22 cases have been completed. 14 cases have been closed positively, whereas 8 negatively. A social video advertisement was made and broadcasted by TV channels, in order to promote dissemination of Tracing Service.

Round Table meeting to discuss Tracing Service issues

On 16 December, 2013, Round Table meeting took place at the Headquarters of Armenian Red Cross Society, to discuss Tracing Service issues.

Representatives of RA Ministries of Diaspora, Justice and Emergency Situations, Civilian registry office, Passport and Visa Department of RA Police, State Migration Service, UNHCR and ICRC attended the meeting.

The aim of the meeting was to provide detailed information on Tracing Service and clarify its functions and range of activities for the state institutions representatives and other interested parties.

During the Round table-meeting directions of Armenian Red Cross Society, Tracing Service activities, 3 main goals of Restoring Family Links strategy, as well as the role of ICRS, IFRC and National Societies in this sphere were presented. ICRC Tracing Responsible Susanna Gasparyan, presented activities of ICRC Tracing Service, specifications and differences.

Participants asked number of questions about Tracing service processes, statistics, nature of cases, latest developments and tendencies. All of them mentioned that this kind of meetings fosters further strength cooperation and process improvement.

Missing persons' Ante-mortem data collection

In the aftermath of the Karabakh conflict as much as 4533 people are still missing, and for 407 of them tracing requests were opened in Armenia. ICRC delegation conducted a variety of assessments and concluded that even 17 years later, families of missing persons have economic, legal, psychological and social needs.

In 2008-2009 ARCS and ICRC has successfully completed joint “Missing persons’ Ante-mortem data collection” project. In 2012 the program is continuing. The aim of program is the collecting of detailed dates about missing persons, which will be used during the process to assist with future identifications.

համատեղ ծրագիրը: 2012թ. հոկտեմբեր ամսին որոշում է կայացվել շարունակել այն: Ծրագրի նպատակն է ՀՀ տարածքում իրականացնել հակամարտության հետևանքով անհայտ կորածների վերաբերյալ ՍՍԸ-ի կանոնավոր հավաքագրում, որը պետք է օգտագործվի աճյունների ինքնության հաստատման գործընթացում:

Աջակցություն անհայտ կորածների ընտանիքներին

Նախորդ ծրագրի հրականացման ընթացքում առավել ակնհայտ դարձան անհայտ կորած հարազատ ունենալու սոցիալ-հոգեբանական ծանր հետևանքները: Դա հիմք ընդունելով՝ ԿենՄԿ-ն և ՀԿԽԸ-ն ձեռնարկեցին «Աջակցություն անհայտ կորածների ընտանիքներին» ծրագիրը՝ Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ֆինանսավորմամբ, որի նպատակն է ուժեղացնել «Որոնում» ծառայության կարողությունները՝ հասկանալ և հոգալ ընտանիքների կարիքները: Գնահատելով այդ կարիքները՝ «Որոնում» ծառայությունը ցուցաբերում է սոցիալ-հոգեբանական աջակցություն, տրամադրում է խորհրդատվություն, ուղղորդում է շահառուներին համապատասխան կազմակերպություններ՝ իրավաբանական խորհրդատվություն ստանալան համար:

Ծրագրում ներգրավված են Տավուշ՝ 9, Շիրակի՝ 11, Լոռու՝ 21, Արարատի՝ 32 և Արմավիրի՝ 39 անհայտ կորածների ընտանիքներ: Այս մարգերում բնակվող առևտուն 50 ԱԿԸ-ներ կանոնավոր կապ են պահպանում ՀԿԽԸ-ի սոցիալական աշխատողների և մարզային մասնաճյուղերի նախագահների հետ: Մասնաճյուղի հնարավորությունների շրջանակներում՝ հմտությունների զարգացմանն ուղղված դասընթացներ են կազմակերպվել բոլոր 5 մարզերում: Առևտուն մեկական միջոցառում է կազմակերպվել Շիրակի, Տավուշի, Լոռու և Արմավիրի մարզերի ԱԿԸ-ների համար: Անհայտ կորածների ընտանիքների անդամների համար կազմակերպվել են տոնական սեղանի ծննդվորման դասընթացեր, մասնակիցները ստացել են համապատասխան հավաստագրեր:

Կարմիր խաչ այդ ընտանիքների հետ է Եղել նաև Ամանորին՝ կազմակերպելով Նոր տարվա տոնակատարություններ: Տարվա ընթացքում նրանք մասնակցել են նաև մշակութային միջոցառումների ու երևուրսիաների:

Չափառու ընտանիքների համար կազմակերպվել են գանդիպումներ սոցիալական, առողջապահական, հոգեբանական ոլորտների մասնահետների հետ: Հունիսի 29-ին՝ Անհայտ կորածների օրը, նրանց ընտանիքները ևս մեկ անգամ հիշեցին իրենց հարազատներին՝ ստեղծելով քարե ծաղկների կոմպոզիցիա, որտեղ պակասող մեկ թերթիկը խորհրդանշում է կորած անդամին: Վյո կոմպոզիցիաներից կվառուցվի անհայտ կորածներին նվիրված հուշարձան:

Ուղղության գործունեությունն իրականացվում է Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի ֆինանսավորմամբ և աջակցությամբ

Accompanying Families of Missing Persons

Social and psychological severe consequences of having missing relatives became more obvious during the previous project. Based on this facts ICRC and ARCS launched the “Accompanying Families of Missing Persons” project by the financial support of the International Committee of the Red Cross. The purpose of the program is to strengthen the preparedness of Tracing Service to identify and address the needs of restoring family links. Based on needs TS directs beneficiaries to appropriate organizations for legal consultations.

In the program involved 9 missing persons' families from Tavush, 11 from Shirak, 21 from Lori, 32 from Ararat and 39 from Armavir region. 50 families of missing persons from these regions regularly contact with ARCS social workers and with chairmen of Regional Branches.

Using the Branches' abilities, skills development activities were organized in all 4 regions. Buffet courses for families of missing persons in Shirak, Tavush, Lori and Armavir regions were organized and all the participants received certificates.

Red Cross supported those families also organizing New Year and Christmas parties. Events were organized in Shirak, Tavush, Lori and Armavir regions.

Meetings with specialists of Health, Social and Psychological spheres were organized for beneficiary families.

On 29 July, the Day of Missing persons, their family members recalled their relatives one more time, creating stone flowers, where the missing leaf symbolizes the missing person. A monument dedicated to missing persons will be build up from these compositions. The projects in this direction are financed and supported by International Committee of the Red Cross.

Activities of the direction are being implemented with the financial support of International Committee of the Red Cross

ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՍԿԶԲՈՒՆՔՆԵՐԻ
ԵՎ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԱՐԺԵՔՆԵՐԻ
ՏԱՐՎՅՈՒՄ

DISSEMINATION OF RED CROSS
PRINCIPLES AND HUMANITARIAN
VALUES

Լրատվություն և լուսաբանում

Կարմիր խաչի սկզբունքների և մարդասիրական արժեքների տարածման նպատակն է բարձրացնել հասարակության իրազեկվածության մակարդակը Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի (Կս և ԿՄ) միջազգային շարժման պատմության, բաղկացուցիչների, Հյմանարար սկզբունքների, Միջազգային մարդասիրական իրավունքի (ՄՄԴ), խորհրդանշաների գործածության և չարաշահման, Ազգային ընկերության գործունեության և առաքելության վերաբերյալ, ինչպես նաև ամրապնդել կազմակերպության կազմ լրատվամիջոցների հետ՝ աջակցելով:

Հյայկական Կարմիր խաչ ընկերության, որպես մարդասիրական ոլորտում կառավարությանն օժանդակ կազմակերպության, գործունեության ճիշտ ընկալմանն ու լուսաբանմանը:

ՀԿԽԸ-Ն սերտորեն համագործակցում է Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի (ԿԿՄԿ) հետ և վերջինիս ֆինանսավորմամբ իրավանացնում «Լուսաբանում» ծրագիրը: Ծրագրի շրջանակներում պարբերաբար լուսաբանումներ են իրականացվում տարբեր ուսումնական հաստատություններում, միջազգային և տեղական կազմակերպություններում, Ներկայացնելով ՀԿԽԸ գործունեությունը: Հաշվետու տարվա ընթացքում Կս և ԿՄ միջազգային շարժման, ՀԿԽԸ գործունեության, ՄՄԴ և լրատվամիջոցների հետ արդյունավետ աշխատանքի կազմակերպման մասին կամավորների գիտելիքների մակարդակը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար կազմակերպվել են մի շաբթ դաշնամիջուկ և քննարկումներ: Դասընթաց է կազմակերպվել նաև ՀՅ ԲՈՒՆ-Երև լրագործության Փակուլտետների ուսանողների համար՝ «Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի և Հյայկական Կարմիր խաչի ընկերության գործունեությունը Հյայկաստանում և ճգնաժամերի և մարդասիրական գործունեության լուսաբանումը» թեմայով:

Մայիսի 8-ին՝ Հյայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը միացել էր Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի մարդասիրական գործունեության 150-ամյակի կապակցությամբ ամբողջ աշխարհում նշվող միջոցառումներին: Կարմիր խաչի միջազգային կոմիտեի, Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի ընկերությունների միջազգային ֆեդերացիայի և Հյայկական Կարմիր խաչի ընկերության աշխատակիցները, կամավորները և համակիրները՝ պատառներով, դրոշներով ու փուչիկներով, վագրով/սպորտային քայլով անցան:

Մատենադարան-Մաշտոց պողոտա-Թումանյան փողոց-Հյուսիսային պողոտա փողոցներով: ճանապարհին մասնակիցները բաժանեցին տեղեկատվական թռուցիկներ:

Հյուսիսային պողոտայում անցկացվեց ֆլեշ-մոբ՝ 70 կամավորներ կազմել ենի «խաչ» ու «150» սիմվոլները: Նոյն տեղում տեղադրված են նաև ՀԿԽԸ ուղղությունները լուսաբանող տաղապարներ:

Տարվա ընթացքում ՀՅ բոլոր մարզերում լուսաբանման աշխատանքներ են

Information and Dissemination

Dissemination of Red Cross Principles and Values aims at raising public awareness on the history of the Red Cross and Red Crescent (RC/RC) Movement, its components, main principles, International Humanitarian Law (IHL), promoting use and protection of RC Emblem, activities and mission of the National Society , as well as strengthening the contacts with mass media to ensure the correct perception and dissemination of activities of the Armenian Red Cross Society role as an auxiliary to the Government.

ARCS closely cooperates with the International Committee of the Red Cross (ICRC) and with the funding of the latest implements “Dissemination” program. The program has been realized in different directions and includes both regular disseminations in different educational institutions, international and local organizations, as well as a number of public events.

During the reported period, with the purpose of raising the volunteers' awareness level on International RC/RC Movement, ARCS activities, as well as on organizing effective work with Mass Media Outlets, number of training sessions and discussions were organized. Training titled “ICRC and ARCS activities in Armenia and covering crisis and humanitarian issues” was conducted for the students of Journalism faculties.

On May 8, Armenian Red Cross Society joined to the events, organized to celebrate the 150 years of humanitarian action of International Red Cross Movement.

Employees, volunteers and friends of Armenian Red Cross Society passed jogging by the following direction: Matenadaran-Mashtots avenue-Tumanyan street-Northern avenue.

Participants disseminated informative flyers.

In Northern avenue flesh-mob took place, where 70 volunteers composed “Cross” and “150” symbols. On the site., stands, presenting ARCS activities were placed.

Dissemination activities were held for more than 10 000 people and more than 5000 printed materials were distributed among population in all regions of RA during the year. “ARCS Annual Re-

տարվել ավելի քան 10 000 մարդու համար և բաշխվել են շարժումը լուսաբանող ավելի քան 5000 տպագիր նյութեր:

Հրատարակվել է «ՀԿԽԸ 2012թ. տարեկան գեկույցը», ՀԿԽԸ գործունեությունը Ներկայացնող տեղեկագրերը՝ հուսվար-հունիս և հուլիս-դեկտեմբեր ամիսների կտրվածքով, պատրաստվել են տեղեկատվական նյութեր, օրացույցներ, պաստառներ:

ՀԿԽԸ գործունեությունառավել տեսանելի դարձնելու նպատակով լուսաբանման ծրագրեր են իրազրծվում նաև ՀՀ մարզերում: Հաշվետու տարվա հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ամիսներին Լոռու մարզում իրականացվել է «Կամավորական Ներուժի ընդլայնում» ծրագիրը, որի շրջանակներում Վանաձորի, Մրգահովիտ և Վահագսի գյուղերի 12 ուսուցիչների և համայնքի Ներկայացուցիչների համար կազմակերպվել են լուսաբանման և Առաջին օգնության դասընթացներ:

2013 թվականից Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը հանդես է գալիս Միջազգային մարդասիրական իրավունքի ազգային դատախաղ - մրցույթի կազմակերպիչ դերում՝ Երիտասարդության շրջանում Կարմիր խաչի միջազգային շարժման մարդասիրական գաղափարներն ու հիմնարար սկզբունքները լուսաբանելու և տարածելու համար: 2013թ. Նոյեմբերին Ծաղկաձորում անցկացված մրցույթում հաղթող ճանաչվեց Հայ-ռուսական (Սլավոնական) համալսարանի թիմը: Հաղթողներին մրցանակը հանձնեց ԿիսՄԿ հայաստանյան պատվիրակության դեկանը Սարա Էպրեխստը:

Տարվա ընթացքում Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունն ակտիվորեն համագործակցել է ՀՀ Ակտուարի հետ՝ լրագրողներին հրավիրելով կազմակերպության համար նշանակալի իրադարձություններին: ՀԿԽԸ աշխատակիցներն ու կամավորները մասնակցել են տարբեր հեռուստահաղորդումների՝ Ներկայացներով կազմակերպության գործունեությունն ու առանձին միջոցառումների: ՀԿԽԸ-ի ծրագրերի և գործունեության վերաբերյալ նկարահանվել է 1 ֆիլմ և 4 տեսահոլովակ: Պաշտոնական կայքին զուգահետ կազմակերպությունն իր գործունեությունն ակտիվորեն լուսաբանում է նաև սոցիալական ցանցերի միջոցով՝ Facebook, Twitter, YouTube:

Տարբեր լսարաններին ՀԿԽԸ-ի գործառույթները, գործունեության ուղղությունները, սկզբունքներն ու արժեքները ներկայացնելու և նրանց աջակցությունը ստանալու համար 2013թ. մշակվել և հաստատվել են Հաղորդակցման 2013-2020թթ. ռազմավարությունը:

port 2012”, newsletters covering main activities of January-June and July-December periods, informational materials, calendars and posters were published during the year.

To ensure the visibility if ARCS activities, dissemination projects are being implemented in RA regions. In October-December 2013, “Volunteer Capacity Building” project was implemented in Lori region. In the frames of the project dissemination and First Aid training sessions were organized for 12 teachers and community representatives of Vanadzor city, Mrgahovit and Vahagni communities.

Starting from 2013, Armenian Red Cross Society acts as an organizing party of National Moot Court Competition on International Humanitarian Law to disseminate and promote humanitarian values of the International Movement of Red Cross among Youth. In National Moot Court Competition on IHL 2013, Russian-Armenian (Slavonic) University team was the winner. Sara Epprecht, Head of ICRC Delegation in Armenia, handed the Prize to the winners.

During the year ARCS actively cooperated with Mass Media, inviting Media representatives to cover remarkable events. ARCS staff and volunteers participated in number of TV shows and, presenting organization's activities and projects. 1 films and 4 videos have been made on ARCS projects and activities. In parallel to the official website, ARCS activities have been actively promoted my social networks, such as Facebook, Twitter, YouTube.

In 2013, Communication Strategy 2013-2020 was developed and approved, as a tool to establish effective and long-standing relations with the government bodies, beneficiaries, donors, Mass Media and general public.

ԵՐԻՍՂԱԿՐԴՎԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉ

RED CROSS YOUTH

Երիտասարդական Կարմիր խաչ

Երիտասարդական Կարմիր խաչը (ԵԿԽ) Հայկական Կարմիր խաչի Ըսկերության շրջանակներում գործող կամավոր անդամների երիտասարդական միավորում է, որը հիմնադրվել է 1992թ. նոյեմբերի 3-ին: Այն գործում է ՀԿԽԸ բոլոր մարզային և տարածքային մասնաճյուղերում և գործունեություն է ծավալում հետևյալ ոլորտներում:

Սոցիալական խնամք

- իրականացնում է սոցիալ-հոգեբանական աշակեության ծրագրեր ուղղված հանրակացարանարնակ միայնակ ծերերին, ծնողազուրկ, փախստական և անապահով ընտանիքների երեխաներին

Առողջապահություն

- իրականացնում է ՄԻԱՎՀ-ի կանխարգելման ուղղված ծրագրեր
- կազմակերպում է բազմաթիվ հանրային միջոցառումներ ու առողջ ապրելակերպի թեմաներով դասընթացներ ուսումնական հաստատություններում
- գործարկում է ՄԻԱՎՀ/ՁԻԱՅՀ-ի SMS տեղեկատվական գիծ

Ռեսուրսների հայթայթուն

- իրականացնում է Ռեսուրսների հայթայթման ծրագրեր
- կազմակերպում է բարողարշավներ, որամահավաքներ, հանգանակություններ, բարեգործական երեկոներ
- պատրաստում է բացիկներ, զարդեր և այլ նյութեր բարեգործական միջոցառման համար

Միջզգային համագործակցություն

- իրականացնում է Երիտասարդ կամավորների փոխանակում Բրիտանական և Գերմանական Կարմիր խաչերի հետ «Եվրոպական կամավորական ծառայություն» ծրագրի շրջանակներում
- կազմակերպում և մասնակցում է միջազգային հավաքների, ճամբարների, սեմինարների, թերեսինգների

Կարմիր խաչի մարդասիրական արժեքների լուսաբանում

- կազմակերպում է Կարմիր խաչի գաղափարների լուսաբանում դպրոցներում և բուհերում
- նպաստում է կամավորական շարժման խթանմանը, կամավորների հավաքագրմանը ու ՀԿԽԸ գործունեության մեջ ներգրավմանը
- իրատարակում է ԵԿԽ գործունեությունը լուսաբանող տեղեկագիր:

Բաժնի կողմից տարվա ընթացքում սպասարկված շահառուների թիվը

«Ժամանելու ակումբ» - 70 համբակացարանարնակ երեխաներ, «Սոցիալ-հոգեբանական ծառայություն փախրստական ծերերին» - 70 ծերեր, ՄԻԱՎՀ-ի կանխարգելում Հայաստանում - 275000 ընդհանուր ազգաբնակչություն, «Ֆրանսիական ինսամակալության ծրագիր» - 18 ծնողազուրկ անապահով երեխաներ, «Առողջ Սերունդ» ծրագիր - 1900 աշակերտ:

Red Cross Youth

Red Cross Youth (RCY) is young volunteer members organization acting in the frames of the Armenian Red Cross Society (ARCS), founded on 3 November, 1992. It acts in all ARCS regional and territorial branches and works in the following spheres:

Social care

- Implementing psychosocial support programs for lonely elderly people living in dormitories, orphans, refugee children and children from vulnerable families.

Health care

- Implementing HIV prevention programs
- Organizing different public events and training sessions on healthy life-style in educational institutions
- Launching “SMS informational line” on HIV/AIDS

Fund raising

- Implementing Fund Raising programs
- Organizing campaigns, donations, fund raising and charity dinners
- Making post cards, jewellery and other goods for charity events

International cooperation

- In the frames of the “European Voluntary Service” is implementing exchange of young volunteers between British and German Red Crosses
- Organizing and participating in international meetings, camps, seminars and training sessions

Dissemination of Red Cross humanitarian values

- Organizing the dissemination of Red Cross principles in educational institutions
- Promoting the activation of voluntary movement, recruiting of volunteers and their integration into the activities of ARCS
- Publishing newsletters on RCY activities.

The number of beneficiaries who were involved in RCY programs during the year:

“Smiley Club”- 70 children living in dormitories

“Psycho-Social Support for Elderly Refugees” PSS – 70 elderly refugees, “Prevention of HIV/AIDS in Armenia” program – 275000 total population, Lyon Branch of the Committee for Support to the Armenian Red Cross – 18 orphan children, “Healthy Generation”- 1900 pupils.

ԿԽ ԱՎՄ կանոնադրական համեմունք Սիդնեյում
At RC/RC Statutory Meeting in Sidney

Ծովություն հասրակացածաբարձ փախտական ծորեին
Visiting refugee elderly people living in dormitories

Գմարային ճամար սիյուռնահայ եղեյանների համար
Summer Camp for Syrian Armenian children

«Երևան առանց ծխախոտի» ամիսուիչ միջրառում Հյուսիսային պողոտայում
“Yerevan without tobacco” project closing event in Northern Avenue

Եվրոպական կամավորական ծառայություն ծրագրի մասնակիցների հանդիպում
Meeting of European Voluntary Service project participants

Մամականության առարղողական հիշատակ ՁիԱՅ-ի մահացածների
International AIDS Candlelight memorial

ARMENIE

ՄԻԶԱՉԳՅԻՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

Դայկական Կարմիր խաչի ընկերությունն իր գործունեության ընթացքում մշտապես համագործակցում է Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի (ԿԽ և ԿՄ) միջազգային շարժման բոլոր բաղկացուցիչների, կառավարության, միջազգային և տեղական հասարակական կազմակերպությունների հետ

INTERNATIONAL ACTIVITIES

The Armenian Red Cross Society within its activities continuously cooperates with all components of The Red Cross and Red Crescent (RC/RC) International Movement, Governments, international and local organizations

2013 թվականի ընթացքում ՀԿԽԸ-Ն իրականացել է համատեղ ծրագրեր և համագործակցել է Գերմանական, Դանիական, Ավստրիական, Իսլանդիայի, Շվայցարական, Ամերիկյան, Ալբորդայի, Բրիտանական, Կարմիր խաչերի, Գերմանական Կարմիր խաչի Բաղեն-Վյուրտեմբերգի երկամասային կազմակերպության, ՄԱԿ-ի Փախստականների հարցերով գերազույն հանձնակատարի գործակալության, Եվրահանձնաժողովի մարդասիրական օգնության բաժնի, Գյորալ Ֆունդի, Առաքելություն արևելք, Վորոյ Վիժն և մի շարք այլ միջազգային և տեղական կազմակերպությունների հետ:

Տարվա ընթացքում Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը մասնակցել է մի շարք կարևոր միջազգային հանդիպումների: ՀԿԽԸ աշխատակիցները և կամավորները ներկայացրել են Ազգային ընկերությունը միջազգային տարրեր նշանակալի միջոցառումների ընթացքում, մի շարք տարածաշրջանային, ինչպես նաև միջազգային համագործակցության հանդիպումների և դասընթացների, ՂՕ Եվրոպական մրցույթի, պարբերաբար կազմակերպվող սեմինարների և կոնֆերանսների, ուսումնական դասընթացների, ճամբարների և այլ հանդիպումների ժամանակ:

Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի միջազգային շարժման կանոնադրական հանդիպումները Սիդնեյում

2013թ. նոյեմբերի 12-ից 19-ը Ավստրալիայի Սիդնեյ քաղաքում տեղի ունեցան Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի միջազգային շարժման կանոնադրական հանդիպումները, որին մասնակցեց նաև Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության պատվիրակությունը: ՀԿԽԸ-Ն ներկայացնում էին Գլխավոր քարտուղար Աննա Եղիազարյանը, Վերստուգի փիլանսատեսական հանձնաժողովի նախագահ Վիգեն Մելքոնյանը, Միջազգային հարաբերությունների բաժնի վարիչ Մարիանա Հարությունյանը և Երիտասարդական բաժնի լիդեր Աննա Գևորգյանը:

Կանոնադրական հանդիպումների շրջանակներում անցկացվեցին ԿիսՄՖ Գլխավոր ասամբլեան և Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի շարժման Պատվիրակների խորհուրդը

ԿիսՄՖ Գլխավոր ասամբլեան գումարվում է երկու տարին մեկ և ֆեղերացիայի բարձրագույն դեկավար մարմինն է: Այս տարի ևս ավելի քան 1000 պատվիրակներ և Ազգային 187 ընկերությունների ներկայացուցիչներ հանդիպեցին՝ նշելու իրենց ձեռքբերումները, քննարկելու մարդասիրական ինսիդըները և որոշելու հետագա ռազմավարական ուղղությունները: Այս անգամ Ասամբլեայի ուշադրության կենտրոնում փոփոխվող աշխարհում Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի դերի վերագնահատում եր՝ թե ինչպես, օգտագործելով ԿիսՄՖ ցանցը, և վաղեցնել խոցելիությունը և հզոր Ազգային ընկերություններ կառուցել:

Օրակարգի համաձայն՝ գնահատվել և վերանայվել են 2020 թվականի ռազմավարության հետ առնչվող աշխատանքային և ֆինանսական ցուցանիշները:

Ջննարկումներ եղան Հազարամյակի զարգացմանը նպատակներին ԿիսՄՖ-ի ներդրումների, ինչպես նաև հետ-2015-ի զարգացման նպատակների շուրջ: Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության պատվիրակությունը մասնակցեց

In 2013 ARCS continued implementation of joint programs with German, Danish, Austrian, Icelandic, Japanese, American, Andorran and British Red Crosses, Baden-Wuerttemberg Provincial Branch of German Red Cross, United Nations High Commissioner for Refugees in Armenia, European Commission Humanitarian Aid department, Global Fund, World Vision and with number of other international and local organizations.

Throughout the year ARCS participated in a number of important international meetings. ARCS staff members and volunteers presented NS during various important international events, in a number of regional, as well as international cooperation meetings and training sessions, First Aid Convention in Europe, regularly organized seminars and conferences, educational training sessions, summer camps.

Red Cross and Red Crescent International Moovement Statutory Meetings in Sydney

In 2013, from 11 – 19 November in Sydney, Australia, The Statutory Meetings of the International Movement of Red Cross and Red-Crescent took place. The delegation of Armenian Red Cross Society consisting of Dr. Anna Yeghiazaryan, Secretary General, Vigen Melkonyan, Chairman of Financial-Economic and Monitoring Commission, Mariana Harutyunyan, Head of International Affairs Department and Anna Gevorgyan, Youth leader represented ARCS at the Meetings.

In the framework of the Meeting The IFRC General Assembly and The Council of Delegates of the Red Cross Red Crescent Movement were organized

The General Assembly meets every two years and is the supreme governing body of the IFRC, where over 1,000 delegates and all 187 member National Societies gather to celebrate their achievements, discuss humanitarian challenges and decide on future strategic directions. In 2013 the General Assembly focuses on understanding the role of the Red Cross Red Crescent in a changing world, leveraging the network of the IFRC to reduce vulnerability and build strong member National Societies.

Assessment and review of the operational and financial activities related to Strategy 2020 was made during the General Assembly. It also reflected on the IFRC's contribution to the Millennium Development Goals (MDGs) and engagement in discussions around the post-2015 development goals.

հետևյալ թեմաներով քննարկումներին՝ «Ավելի անվտանգ հասանելիություն և անձնակազմի ու կամավորների պաշտպանությունը», «Յատուկ կարիքներով անձինք», «Ազգային ընկերությունների զարգացում», «Յաղողակցում շահառուների հետ», «Երիտասարդների ներգրավման ռազմավարության իրականացում»:

19-րդ Գլխավոր ասամբլեայի ընթացքում տեղի ունեցավ նաև Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի ընկերությունների միջազգային ֆերերացիայի դեկավար կազմի ընտրությունը: Նախագահի պաշտոնում վերընտրվեց գործող նախագահ Տադարու Կոնոէն:

Համագործակցություն Իրանի Կարմիր մահիկի ընկերության հետ

2013 թվականին ՀԿԽԸ-ն արդյունավետ համագործակցություն է սկսել Իրանի Կարմիր մահիկի ընկերության հետ: Դեկտեմբերին Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության Գլխավոր քարտուղար Աննա Եղիազարյանը հյուրընկալել էր Իրանական պատվիրակությունը, որի կազմում էին Իրանի Կարմիր Մահիկի ընկերության Արտակարգ իրավիճակների կառավարման կենտրոնի դեկավար Մորթեզա Մորադիանը և Միջազգային հաղորդակցման գրասենյակի դեկավար Հասան Էսֆանդիարը:

Երկու կողմերը քննարկեցին համատեղ ծրագրեր իրականացնելու հնարավորություններին ու հեռանկարները, պայմանավորվեցին փոխադարձ այցելություններ կազմակերպելու և միմյանց փորձին առավել մանրամասն ծանոթանալու շուրջ:

Եվրոպական կամավորական ծառայություն

«Եվրոպական կամավորական ծառայություն» ծրագիր է, որը հնարավորություն է ընձեռում 18-ից 30 տարեկան երիտասարդներին կամավորական աշխատանք կատարելու արտերկրում՝ այդ կերպ նպաստելով հանդուժողականության և համեռաշխատթյան տարածմանը, ինչպես նաև օգնելու երիտասարդներին զարգացնել իրենց հմտությունները և ունակությունները՝ հետագայում իրենց աշխատանքի ու կրթության մեջ կիրառելու համար: «Եվրոպական կամավորական ծառայություն» ծրագրի բաղկացուցիչ մասն են կազմում կամավորին աջակից ուղարկող և հյուրընկալող կազմակերպությունները:

Այսպիսով, ԵԿԸ-ն ոչ միայն ինքնակատարելագործման և փորձի փոխանակման հնարավորություն է, այլև Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության՝ որպես ուղարկող և Բրիտանական Կարմիր խաչի՝ որպես հյուրընկալող, կազմակերպությունների միջև համագործակցության ու կասի ամրապնդման առիջ: Տարվա ընթացքում Երիտասարդական Կարմիր խաչի 2 կամավոր իրենց կամավորական ծառայությունն են իրականացրել Բրիտանական Կարմիր խաչի տարբեր մասնաճյուղերում: Մեկ տարի տևողությամբ ծրագիրը լավ հնարավորություն է ծրագրի մասնակիցների համար փորձի փոխանակման և Կարմիր խաչի/ Կարմիր մահիկի շարժման մասին նորանոր գիտելիքների ձեռքբերման:

The representatives of Armenian Red Cross Society participated in the following Workshops: “Safer access and the Protection of staff and Volunteers”, “Persons with disabilities”, “NS development”, “Beneficiary communication”, “Implementing Y.E.S.”.

During the 19th General Assembly the presidential election of the International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies was held, the president Tadateru Konoe' was re-elected.

Cooperation with Iranian Red Crescent Society

In 2013, the Red Cross has begun a productive collaboration with the Iranian Red Crescent Society. In December the ARCS Secretary General Anna Yeghiazarian hosted the Iranian delegation, which included representatives of the Iranian Red Crescent Society's Disaster Management Center Head Morteza Moradipure and International Comunication Office Head Hasan Esfandiare.

The two parties discussed the prospects and possibilities of implementing joint projects, agreed to organize mutual visits and to learn more details about each others experience.

The European Voluntary Service

“European Voluntary Service” project allows 18 to 30-year-old young volunteers to work abroad, thus contributing to the dissemination of tolerance and solidarity, as well as helping young people to develop their skills and abilities to use them in their further education and job.

“European Voluntary Service” project component parts are sending and hosting organizations, which support volunteers. The EVS is not only an opportunity for self-improvement and experiences exchange, buy also is an opportunity to strengthen communication and cooperation between organizations - Armenian Red Cross Society as sending and the British Red Cross as hosting organizations.

During the year 2 volunteers of Red Cross Youth implemented their volunteer work in different branches of British Red Cross. A year-long program is a good opportunity for the participants to exchange experience and to gain new knowledge about Red Cross/Red Crescent movement.

ՀԿԽԸ հանդիսանում է մի շարք միջազգային ցանցերի և աշխատանքային խմբերի անդամ, ինչպիսիք են՝ Փախստականների, ապաստան հայցողների և միգրանտների հարցերով Եվրոպական Կարմիր խաչի ընկերությունների համագործակցության հարթակը, Եվրոպական Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի ընկերությունների սոցիալ-հոգեբանական աջակցության ցանցը, Առաջին օգնության Եվրոպական Խորհրդատվական Կենտրոնը, Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի Եվրոպական համակարգման կոմիտեն, ՀՀ-ում ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի, տուբերկուլյոզի և մալարիայի դեմ ուղղված միջոցառումները համակարգող հանձնաժողով (ՄՃՀ), Եվրոպական Կարմիր խաչի և Կարմիր մահիկի ընկերությունների ՄԻԱՎ/ԶԻԱՅ-ի և Տուբերկուլյոզի համացանցը, Կամավորության գարգացման Եվրոպական ցանցը:

ARCS is a member of numerous international networks and working groups, such as Platform for European Red Cross Co-operation on refugees, Asylum Seekers and Migrants, European Network for Psychosocial Support, European Reference Center for First Aid Education, Red Cross and Red Crescent European Coordination Committee, Country Coordination Commission on HIV/AIDS,

TB and malaria issues (CCM) in the Republic of Armenia, European Red Cross and Red Crescent Network on HIV/AIDS and tuberculosis, European Network for the development of Volunteering.

ՌԵՍՈՒՐՍՆԵՐԻ ՀԱՅԱՎԱՅՐՈՒՄ

Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունը լայնածավալ և ակտիվ գործունեություն է ծավալում ռեսուրսների հայթայթման ուղղությամբ՝ մասնավորապես տեղական հշխանությունների և կառույցների, կորպորատիվ հատվածի շրջանում՝ զարգացնելով համագործակցությունը և հաստատելով նոր կապեր:

ՀԿԽԸ Ռեսուրսների հայթայթման խումբը շարունակել է իրականացնել ռեսուրսների հայթայթման մի շարք միջոցառումներ. հանգանակության տուփեր են տեղադրվել Երևանի հանրային վայրերում և «Չվարթենց» օրանակակայացման ժամանակ և Մեկման սպասարաններում: Երիտասարդական Կարմիր խաչի կամավորների համատեղ ուժերով պատրաստվել են զարդեր և բացիկներ, որոնք ներկայացվել են տարբեր ցուցահանդեսներում և հանգանակությունից ձեռքբերված գումարը հատկացվել է հանրակացարանարևակ երեխաների կարիքներին ուղղված ծրագրերի իրականացման նպատակով:

Կազմակերպվել են նաև սեմինարներ և նախաճաշ-հանդիպումներ լրագրողների և տարբեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ, որոնց արդյունքում հաստատվել են կապեր՝ հետագա համագործակցության նպատակով:

Ռեսուրսների մորիկացման միջոցառումների արդյունքում ՀԿԽԸ-ն, Օրանժ Վրմենիայի աջակցությամբ, իրականացրեց համակարգային դասընթացներ հանրակացարանարևակ 45 երեխաների համար՝ Օրանժ Վրմենիայի և Վարդակական համակարգիչների միջոցով:

RESOURCE MOBILIZATION

The Armenian Red Cross Society carries out wide range of activities on resource mobilization, developing cooperation and establishing new contacts with local authorities, local institutions, the corporate sector, etc.

The team, working within the “Resource Mobilization” program, has worked out and implemented successfully a number of fundraising activities. Donation boxes were placed in public places of Yerevan and in Arrival and Departure Halls of Zvartnots International Airport. Young volunteers have made efforts to make jewelleries and postcards, which were realized in exhibitions and the donation was passed to the programs dealing with the needs of children living in dormitories.

Activities were also organized in establishing contacts and continuous work with journalists, such as seminars and breakfasts with media people.

As a result of ARCS resource mobilization activities, ARCS started a new cooperation with Orange Armenia, for organizing a computer sessions for the 45 children living in the dormitories with the computers donated by Orange Armenia.

ՀՅ-ՌԴ ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱԶԻ ԲԱԴԵՆ-ՎՅՈՒՏԵՍՏԵՐԳԻ ԵՐԿՐՈՎԱՍԱՎԻՆ ՄԻԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒԵԼՈՒԹՅՈՒՆԸ

Գերմանական Կարմիր խաչի Բադեն-Վյուտեստերգի Երկրամասային միավորման ներկայացուցչությունն իրականացնում է պետական և ոչ պետական սոցիալական օժանդակության սանդղակից դուրս մնացած և սակավ օժանդակություն ստացող կարիքավոր անձանց սոցիալական կարիքների գնահատում և հասցեավորված օժանդակության ցուցաբերում ՀՅ-ում

ACTIVITIES OF GERMAN RED CROSS BADEN-WURTTEMBERG PROVINCIAL BRANCH SUBSIDIARY IN ARMENIA

The representation of Baden-Wurttemberg Provincial Branch of German Red Cross implements social needs assessment and provision of addressed support to people in need receiving little support or left out of governmental and non-governmental social support in RA

ԳԹՈՒԹՅԱՆ ԽԻՆՀԱԼՈՒՄ

2013 թվականի հոկտեմբերի 1-ին Զանաքեռ-Չեյշուն վարչական շրջանում վերսկսվեց «Գթության խինհալում» ծրագիրը և հոկտեմբերի 23-ին մեծ բարերար, Հայաստանում «Գթության խինհալում» ծրագրի ղեկավար, քահանա Կառլ-Յայս Շայդեի գլխավորությամբ տեղի ունեցավ ծրագրի 20-րդ շրջանի պաշտոնական բացումը: Ծրագրի շահառութերն են Երևանի Արարկիր, Զանաքեռ-Չեյշուն, Երերուսի և Կենտրոն վարչական շրջանների սոցիալական ծառայությունների կողմից ընտրված շուրջ 400 սոցիալական առավել անապահով միայնակ թօշակառուներ, հաշմանդամներ, ծնողազուրկ երեխաներ, որոնք որական մեկ անգամ ստանում են տար, բարձր կալորիականությամբ սնունդ: Տարվա ընթացքում տունական օրերին ծրագրի շահառութերի համար կազմակերպվել են միջոցառումներ, որոնք ուղենցվել են երգով, պարով, ասմունքով: Շահառութերին տարին մեկ անգամ բաշխվում է հագուստ: Ծրագրի ֆինանսավորվում է Գերմանիայի Շվեյցար-Գյուլնդ բաղարի Գթության խինհանունից ընկերական շրջանի կողմից հանգանակված գումարներով: Ծրագրին աջակցում են Երևանի քաղաքապետարանը, Հայաստանում Գերմանիայի դեսպանատունը, Երևանի Զանաքեռ-Չեյշուն, Երերուսի, Կենտրոն վարչական շրջանները և ՀՀ աշխատակիր և սոցիալական հարցերի նախարարությունը:

ՏՆԱՅԻՆ ԽՆԱՄՔ

«Տնային խնամք» ենթածրագրում ընդգրկված է «Գթության խինհալում» ծրագրի շուրջ 45 շահառու, ովքեր անկողնային հիվանդ կամ հաշմանդամ են և չեն կարողանում ինքնուրույն հոգալ առօրյա կարիքները: Վյշելու քույրերի և կամավորների օգնությամբ վերջիններս ստանում են իրենց հասանելիք սնունդը, ինչպես նաև սոցիալ-հոգեբանական և բժշկական օգնություն:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՍՆՈՒՆԴ

«Մանկական սնունդ» ենթածրագրի շահառութերն են բազմազավակ և սոցիալական անապահով ընտանիքների երեխաները, բարձր ռիսկային խմբի երեխաները, փողոցի, մոլորացիկ, սոցիալական խիստ անապահով երեխաները, միակողմանի և երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաները, հաշմանդամ մտավոր և Փիզիկական սահմանափակումներ ունեցող երեխաները, վարքի դժվարություններ ունեցող երեխաները, ինչպես նաև սահմանամեջ շրջանների խոնցի խմբի երեխաները՝ ընդհանուր՝ թվով 220 հոգի: Ծրագրի շահառու կազմակերպություններն են՝ ք. Գյումրու «Համայնքային զարգացման և աջակցության կենտրոն», ք. Ստեփանավանի «Լիարժեք կյալք» ԲՀԿ-ն, Լոռու մարզի ք. Վանաձորի «Խաչվող ուղիներ» ՀԿ-ն, ք. Երևան «Փրկություն» հաշմանդամ երեխաների և երիտասարդների կենտրոնը, ք. Թալինի «Քաղաքային մշակութային կենտրոնը», ք. Բերդի «Սոստ մայրերի ասոցիացիան», Լեռնազո՞ղ համայնքը:

Soup Kitchen

On 1 October, 2013, in Qanaqer-Zeytun community restarted “Soup Kitchen” program and on 23 October the 20th session of the Soup Kitchen program was officially opened under the supervision of the great benefactor, head of “Soup Kitchen” program, priest Karl-Heinz Schiede. The beneficiaries of the project were 400 socially most vulnerable lonely elderly, disabled people and orphans, selected by social services of Arabkir, Qanaqer-Zeytun, Erebuni and Kentron communities of Yerevan, who received hot and high calorie food once a day. During the year on holidays events were organized for the beneficiaries, which were accompanied by singing, dancing and recitation. The beneficiaries are also provided with clothes once a year. The program was implemented with financial support of “Soup Kitchen” friend circle in Schwaebisch-Gmuend town of Germany. The program was also supported by the Municipality of Yerevan, German Embassy in Armenia, Community Municipal offices of Qanaqer-Zeytun, Erebuni and Kentron Communities, the Ministry of Labor and Social Affairs of RA.

Home Care

“Home Care” mini-project included 45 beneficiaries of “Soup Kitchen” program, who are bed-ridden or handicapped and are not able to meet their daily needs themselves. The beneficiaries received their food, as well as psychosocial and medical support by visiting sisters, volunteers and a physician.

“Child Food” mini-project

Beneficiaries of “Child Food” mini-project are children from large and socially needy families, children from high risk group, street, handicapped children, half-orphans, beggars, children with mental and physical disabilities, children with behavior problems and children from vulnerable groups of border line communities, the total number of persons 220. Beneficiary organizations of the program are “Community Developmenat and Support” Center in Gyumri, “Fill Life” charity NGO in Stepanavan, “Crossing Roads” NGO in Vanadzor of Lori region, “Salvation” center of handicapped children and youth in Yerevan, “Municipal Cultural Center” in Talin, “Sose mothers’ association” in Berd, Lernagoz Community.

2013թ. ՀԿԽԸ կողմից իրականացված ծրագրեր/Programs implemented by ARCS in 2013

ՀԿԽԸ գործունեությունը թվերով

Եկամուտներ	Յազար ՀՀ դրամ	1ԱՄՏ\$=405,64	ARCS activities in figures	Income	In 1000 AMD	1USD=405,64
Եկամուտ ճանաչված շնորհներ	918936	2265398		Received from grants	918936	2265398
Վնդամավճարներ	1437	3542		Membership fee	1437	3542
Ծառայություն	10735	26464		Services	10735	26464
Այլ	3593	8858		Other	3593	8858
Ըստամենք	934701	2304262		Total	934701	2304262
Ծախսեր	Յազար ՀՀ դրամ	1ԱՄՏ\$=405,64		Expenses	In 1000 AMD	1USD=405,64
Ծրագրային ծախսեր	918936	2265398		Expenses related to the implementation of projects	918936	2265398
Ծառայութ.մատուցման հետ կապված ծախսեր	8084	19929		Expenses related to the provisional services	8084	19929
Այլ	15161	37375		Other	15161	37375
Ըստամենք	942181	2322702		Total	942181	2322702

ՀԿԱԾ գործընկերները
ARCS Partners

giz
Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

Austrian
Development Cooperation

International Federation
of Red Cross and Red
Crescent Societies

We help with Your help

Հայկական Կարմիր Խաչի Ընկերություն

ՀՀ, Երևան, 0015, Պարունակ 21/1, հեռ.՝ 583630, Փաքս՝ 538491

www.redcross.am, Էլ. փոստ՝ redcross@redcross.am